

DIRVA

THE FIELD
Nr. 34
Rugpjūčio-Aug. 23, 1956
Cleveland, Ohio

Suomija visad rodė simpatijas Lietuvai

Suomiy diplomatas Dr. jur. K. G. Idman, pasiekęs pensijai gauti reikiamo amžiaus, pradėjo rašyti savo atsiminimus, kurių liūgiol jau išėjo du tomai.

Ministeris Idman yra gimęs 1885 metais ir 1916 m. buvo paskirtas Helsinkio universiteto tarptautinės teisės profesorium. Kai 1918 m. buvo įsteigta Suomijos užsienio reikalų ministerija, jis buvo paskirtas jos generaliniu sekretorium, kuriose pareigose išbuvo, kol gavo paskyrimą kaip pasiuntinys Kopenhagoje. Ten jis pasiliko iki 1927 metų, išskyrus 1925 metus, kai jis užėmė užsienio reikalų ministerio vietą Tulenheimo kabinete, o po to buvo paskirtas į Rygą. Kartu jis buvo akredituotas ir Kaune. Tačiau tose pareigose jis pasiliko tik vienerius metus ir 1928 m. buvo paskirtas į Varšuvą, kur išbuvo net 10 metų, o nuo 1939 m. iki 1945 m. veikė kaip pasiuntinys Tokijoje. Po to suomių taikos delegacijos narys Tartu 1920 m. ir Paryžiuje 1946 m.

Pirmame atsiminimų tome vaizduojamas laikotarpis apie 1918 metus, antrame gi tome aprašomi 1922-1927 m., kai Idman buvo pasiuntinys Kopenhagoje. Atsiminimuose pakartotinai užsimenama apie Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes, todėl skaitytojui, be abejo, bus įdomu susipažinti su kai kuriomis suomių diplomato atsiminimų vietomis.

Autorius rašo, kad kai jis atvyko į Daniją, Kopenhagoje iš visų Baltijos valstybių viena Lietuva ten tebuvo atstovaujama. Jurgis Savickis čia gyveno nuo 1918 metų, iš pradžių kaip neoficialinis savo šalies atstovas, o vėliau kaip Chargé d'Affaires, kai tarp abiejų valstybių buvo užmegsti diplomatiniai santykiai. Jam pavyko sumegsti gerus santykius su spauda ir su kai kuriais sluoksniais iš mokslininkų pasaulio. Kalbėdamas apie savo politinę patirtį, jis pasakodavo, kad Danija daugiausia dominantis Rusija, nekaip limitrofinėmis valstybėmis (taip kai kur buvo vadinamos Pabaltijo valstybės), išskyrus Suomiją. Tačiau tas faktas, kad Kopenhagoje buvo Lietuvos atstovas, kėlė danų susidomėjimą jo krašto gyvenimu. Taip danų ūkininkai sudarė 1923 m. su Lietuvos valstybe sutartį, pagal kurią jie iš valstybinių žemių turėjo išnuomot maždaug 2.000 margų žemės. Danai buvo pasidėję šioje žemėje įrengti pavyzdinę žemės ūkio mokyklą. Sutartis buvo Danijoje sutikta su didžiausiu pasitenkinimu. Tikėtasi, kad į Lietuvą bus galima išvežti žemės ūkio mašinų ir kitokių padargų.

1920 m. pradžioje turėjo įvykti konferencija tarp Suomijos, Lenkijos ir Pabaltijo valstybių. Ministeris Idman painformavo Danijos užsienio reikalų ministerį Scavenius, kad iniciatyva tai konferencijai suaukti išėjo iš Pabaltijo valstybių, o ne iš Suomijos pusės. Suomų užsienio reikalų ministeris Holsti tarėsis su sąjungininkų valstybių atsto-

(Specialinis pranešimas "Dirvai" iš Suomijos)

vais, kurie pripažinę, kad tokia konferencija esanti pageidaujama. Savaimė suomiams būtų buvę maloniau, jeigu jie būtų galėję konferencijoje dalyvauti tik-tai kaip stebėtojai, tačiau tatau būvę neįmanoma, nes pati konferencija vyko Helsinkyje. Scavenius pabrėžė, kad svarbiausias Suomijos rūpestis turėtų būti sumegsti gerus santykius su Rusija, todėl glaudus bendradarbiavimas su limitrofinėmis valstybėmis galis sudaryti pavojų, juoba, kad nesą tikra, ar Estija, Latvija ir Lietuva galėsiančios ateityje išlikti kaip nepriklausomos valstybės. Tačiau, kaip pabrėžė užsienio reikalų ministeris Scavenius, Danija mielai norėtų jas matyti kaip laisvas valstybes, jeigu tik tai būtų jų pačių valstybės.

Pati konferencija įvyko Helsinkyje 1920 m. sausio 15-18 d. Jai pirmininkavo Suomijos ministeris pirmininkas Vennola, tuo tarpu kai vicepirmininkų pareigas ėjo Estijos ministeris pirmininkas Toenisonas, Latvijos užsienio reikalų ministeris Meierovics ir Lietuvos užsienio reikalų ministeris Zaunius. (Mūsų pastaba: Dr. Zaunius tuo metu nebuvo Lietuvos užsienio reikalų ministeris).

1920 m. sausio pabaigoje suomių užsienio reikalų ministeris Holsti pavedė Idmanui paklausti danų vyriausybės, ar ji sutiktų dalyvauti konferencijoje Rygoje, kurią norinčios suaukti Suomija, Lenkija ir Pabaltijo valstybės ir kurioje būtų atstovaujamos visos valstybės, prieinančios prie Baltijos jūros. Užsienio reikalų ministeris Scavenius atsakė, kad Danija tokia konferencija nesanti suinteresuota, nes jos vyriausybė dar nepažinusi limitrofinių valstybių nepriklausomybės. Į pastabą, kad konferencijoje būtų svarstomas, tarp kita, Baltijos jūros neutralizavimo klausimas, Scavenius atsakė, kad tokio klausimo nieku būdu ten nebūtų galima išspręsti. Toks neutralumas neturėtų prak-

tinės reikšmės, atsiminus, kad pradėjo veikti Tautų Sąjunga. Danų ministeris pakartotinai pabrėžė, kad Suomijos padėtis esanti kitokia, nekaip Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Kiek vėliau Estijos vyriausybė tiesiogiai iškėlė sumanymą, kad Tautų Sąjunga sukvietų visas Baltijos pajūrio valstybes konferencijos, kuri turėtų svarstyti tos jūros neutralizavimo klausimą. Kelis metus tas klausimas pasiliko kaboti ore. 1924 m. Idman įj palietė pasikalbėjime su grovu Reventlowu iš danų užsienio reikalų ministerijos. Jo nusistatymas buvo aiškiai neigiamas. Į klausimą, ar Danija yra už tai, kad britų laivynas galėtų laisvai įplaukti į Baltijos jūrą, Reventlow atsakė: Taip,

be jokių svyravimų.

1922 m. Ženevoje turėjo būti suaukta konferencija, į kurią buvo pakviesta taip pat Suomija. Kovo mėn. viduryje Varšuvoje susirinko Suomijos, Lenkijos, Estijos ir Latvijos atstovai ir tarėsi dėl klausimų, kurie turėjo būti svarstomi Ženevoje. Dėl Vilniaus ginčo Lietuva toje konferencijoje nedalyvavo. Joje buvo sudaryta sutartis, kurią suomių užsienio reikalų ministeris Holsti pasirašė. Pagal sutarties VII straipsnį, jos dalyviai pasidėjęs pasidėjęs, kurie ėjo be-veik iki karinės pagalbos. Holsti pasibaigęs, niekas negali pasakyti. Lygiu būdu galima tikėtis spėlioti, ar Suesas sukels naują ginkluotą susirėmimą šiame pavojingame žemės kampe, kur susiduria tiek daug svarbių interesų. Sueso kanalas nėra vien tik paprastas vandens kanalas. Juo vežama nepaprastai brangus skystimas, būtent, žibalas, kurio visokeriopa reikšmė kiekvienam suprantama.

Jeigu vakarų valstybės šandien pralaimės Sueso kanalą, ryt jos neteks turtingųjų žibalo šulinių, kurie išgręžti žemėse, supančiose šią svarbią susisiekimo arteriją. Ar britų ir prancūzų karo laivai iš tikrųjų patrankų šūviais parems vakarų valstybių vyriausybės reikalavimą gerbti sutartis ir išsivadėti smurto?

dangi tiek pabaltiečių, tiek lietuvių studentų saskrydžiai Vokietijoje dėl materialinių priežasčių iki šiol negalėjo būti dažnesni, šio suvažiavimo įspūdziai liks dar ilgam jo dalyviams atsimintini.

Pabaltiečių studentų suvažiavimas

Šiais metais studentų pabaltiečių suvažiavimas įvyko VII. 30 — VIII. 2 dienomis Blankenberge, netoli Bonnos. Suvažiavimo programa buvo parengta tema — Pabaltijo valstybės praeityje ir dabartyje. Trečią suvažiavimo dieną įvykiu Lietuvių Studentų Sąjungos Vokietijoje posėdis. Po valdybos narių pranešimų ir diskusijų organizaciniais klausimais buvo praversti naujos valdybos rinkimai. Valdybon išrinkti: Dikšaitis, Jukus ir Kempka. Taip pat išrinkta priežiūros komisija. Studentams neolithuanams suvažiavime atstovavo Korp. Neo-Lithuania narys stud. med. Vytautas Garbė.

Skaitylingas lietuvių studentų dalyvavimas suvažiavime ir plaatesnė to suvažiavimo programa buvo didelė paslauga jaunimo ryšiui tarpusavyje ir jo įsijungimui tautinėn kovon stiprinti. Ka-

šiosios. Referatai buvo palydėti diskusijomis. Paskaitinė programa buvo įrengta koncertu, kurį atliko: L. Sepe-Eše ir L. Liustikaite (soprana), tenoras N. Poeld ir pianistė L. Lesta-Mueller.

Trečią suvažiavimo dieną įvykiu Lietuvių Studentų Sąjungos Vokietijoje posėdis. Po valdybos narių pranešimų ir diskusijų organizaciniais klausimais buvo praversti naujos valdybos rinkimai. Valdybon išrinkti: Dikšaitis, Jukus ir Kempka. Taip pat išrinkta priežiūros komisija. Studentams neolithuanams suvažiavime atstovavo Korp. Neo-Lithuania narys stud. med. Vytautas Garbė.

Skaitylingas lietuvių studentų dalyvavimas suvažiavime ir plaatesnė to suvažiavimo programa buvo didelė paslauga jaunimo ryšiui tarpusavyje ir jo įsijungimui tautinėn kovon stiprinti. Ka-

Demokratų konvencijai pasibaigus abu pagrindiniai varžovai — Harrimanas ir Stevensonas vėl šypsosi prieš fotografo aparatą.

Sueso kanalo istorija-tarsi rytų pasaka

(Mūsų Europos bendradarbio)

Krizė, kurią sukėlė Egipto diktatoriaus Nassero vienpusiškas nutarimas suvalstybinti Sueso kanalą, be abejo, dar il-gai vyraus šių dienų tarptautiniuose santykiuose. Kaip krizė pasibaigęs, niekas negali pasakyti. Lygiu būdu galima tikėtis spėlioti, ar Suesas sukels naują ginkluotą susirėmimą šiame pavojingame žemės kampe, kur susiduria tiek daug svarbių interesų. Sueso kanalas nėra vien tik paprastas vandens kanalas. Juo vežama nepaprastai brangus skystimas, būtent, žibalas, kurio visokeriopa reikšmė kiekvienam suprantama.

Jeigu vakarų valstybės šandien pralaimės Sueso kanalą, ryt jos neteks turtingųjų žibalo šulinių, kurie išgręžti žemėse, supančiose šią svarbią susisiekimo arteriją. Ar britų ir prancūzų karo laivai iš tikrųjų patrankų šūviais parems vakarų valstybių vyriausybės reikalavimą gerbti sutartis ir išsivadėti smurto?

dangi tiek pabaltiečių, tiek lietuvių studentų saskrydžiai Vokietijoje dėl materialinių priežasčių iki šiol negalėjo būti dažnesni, šio suvažiavimo įspūdziai liks dar ilgam jo dalyviams atsimintini.

Sueso kanalo istorija yra pasaka, kurios pasižymi nepaprastai lakia fantazija. Jos pradžių sudarė du jauni vyrai, kurių vienas buvo 27 metų prancūzų vicekonsulas Aleksandrijoje Ferdinandas de Lesseps, o kitas — Egipto kunigaikštis, sosto įpėdinis. Šio tėvas vadinosi Mohamedu Ali ir jis buvo Egipto vicekaralius, kitaip tariant, turkų sultono vietininkas. Sosto įpėdinis vadinosi Mohamed Said. Vicekaralius buvo nepatenkintas, kad sūnus labai nutukęs, todėl jis ėmė jam daug judėti. Jis vertė sūnų jodinėti pačiame pietų saulės karštyje, laiptoti po mūrus, kurie supa Aleksandriją, jis liepė jam kopti į aukštus stiebus, kurie buvo įbesti kareivinių kiemuose. Jaunas orientalistas kunigaikštis savo palydovu pasirinko prancūzų vicekonsulą de Lesseps, su kuriuo artimai susibūliavo. Kai po priverstinės gimnastikos kunigaikštis užsukdavo į prancūzų konsulatą, ten jo laukdavo rinktiniai skanėstai. Du trys kilogramai, kuriuos kunigaikštis dieną nustadavo per mankštą, bematant vėl "grįždavo" po geros vakarienės. Mohamed Said po 22 metų pats pasidarė Egipto vicekaraliu ir jis neužmiršo savo bičiulio Lesseps ir jo vaizių.

VISAM PASAULY

• Maskva paskubomis Egiptui siunčia ginklus. Praėjusios savaitės bėgyje net keturi laivai su ginklais įplaukė į Aleksandrijos uostą.

• Rusijos prezidentas K. Vorosilovas išvyko vienos savaitės vizitui į Suomiją. Tai jo kelionei skiriama labai maža reikšmės, nes K. Vorosilovas dabartiniam Rusijos valdyme jokios didesnės įtakos neturi.

• Demokratai savo konvencijoje Chicagoje buvo nemažai kalbėję apie kataliko viceprezidento nominavimą. Antrajam balsavime tas kandidatas Kennedy buvo pralenkęs Kefauverį, bet trečiam balsavime Kefauveris gavo 755 balsus, o Kennedy 589 balsus.

• Vakarų Vokietijoje konstitucinis teismas paskelbė komunistų partiją nelegalia organizacija. Komunistai Vakarų Vokietijoje yra neskaitlingi, bet veikdami Maskvos naudai, ir neabejotinai jos remiami, pridaro daug žalos. Teismo sprendimu konfiskuotas komunistų partijos visas turtas.

• Poznanės sukilėlių teismas įvyks rugsėjo mėn. 6 d. Būsią teisiami tie, kurie iki šiol dar nesuaukdyti. Tokių vadų dar esama apie 120. Teismas būsiąs Varšuvoje.

• JAV kol kas sulaikė ginklų siuntimą į Jugoslaviją. Ginklų sulaikymo reikalavo daug įtakingų politikų, nes Tito laikysena pasidariusi per daug neaiški.

• Stasseno pasiūlymą prieš Nixoną respublikonų konvencijoje vadina užmaskuotu savo kandidatūros piršimu į viceprezidentus. Vienok Stassenas rėmėjų nesuranda. Jį aerodrome pasitiko gal 10 jaunuolių, tuo tarpu Nixoną sutikti buvo susirinkusi minia žmonių.

• Per šiaurės Ohio sritį pereitą šeštadienį vėl praėjo stipri 75 mylių greičio audra. Padaryta virš 5 milijonai dolerių nuostolių. Stiprokai nukentėjo Clevelandas su gausiais priemiesčiais.

DAUG PASAKĄ PATARIMAI

Po Dr. P. Karvelio aferos Bonnoje subirėjimo, Vilkas skelbė, kad Vokietijos vyriausybė patarė susitarti su Lietuvos Diplomatos Šefu Lozoraičiu ir pristatyti jiems vieną atstovą.

Patarimas, rodos, aiškus. Vlikas, tačiau, jo nesuprato arba suparsti nenorėjo.

Dabar plinta kalbos, kad Vliko pirmininkams lankantis Washingtono buvo patarta, jog State Departmentas Diplomatos Šefą pripažįsta ir laiko jį teigiamu faktoriu Lietuvos teisinės padėties atžvilgiu. Tas priminimas, aišku, yra pasakymas Vlikui, kad jis yra tik lietuvių komitetas, o Diplomatos Šefas aukštas Lietuvos atstovas.

Neteko girdėti, kad panašūs patarimai ar priminimai būtų buvę padaryti Diplomatos Šefui ar kuriam nors Lietuvos ministeriui. Iš to seka aiški išvada, kad Bonna ir Washingtonas pataria Vlikui susiprasti ir savo vietą ir kompetenciją žinoti.

SU GRAŽIAIS LAIMEJIMAIŠ

Plain Dealer ir News praėjusį šeštadienį pranešė, kad Aldona Stempužienė Čikagoje, įvykusiame muzikos festivalyje, kontraltų grupėje laimėjo pirmąją vietą. Chicago Tribune įsidėjo dainininkės nuotrauką, pažymėdamas apie laimėjimą.

Varžybose dalyvavo dainininkės iš visos Amerikos, net Kanados. Chicago Tribune, festivalio rengėjas, už šį laimėjimą Aldoną Stempužienę apdovanojo aukso medaliu.

Kai 1832 m. Ferdinandas de Lesseps atplaukė kaip Prancūzijos vicekonsulas į Aleksandriją, jis turėjo išlaukti karantiną. Iš nuobodumo jis perskaitė knygutę, pavadintą "Egipto aprašymas" ir parašytą pagal Napoleono įsakymą. Šiame aprašyme inžinierius Le Père išvadžiojo, kad galima būtų iškasti kanalą, kuris sujungtų Viduržemio jūrą su Raudonąja jūra, kitaip tariant, sujungtų Atlanto vandenyną su Indijos vandenynu. Ta idėja domėjosi pranrūzų ekonomisto ir filosofo Saint-Simon pasekėjų, kurie ištisus 12 metų tyrinėjo sritį, kurioje vėliau buvo iškastas kanalas. Saint-Simon'istai buvo įsteigę specialinę bendrovę tyrimo darbams finansuoti, bet paskum jiems pritrūko pinigų. Karalius Mohamed Ali nesutiko lėšų duoti, neįvertinęs kanalo svarbos. Taip pirmas praktinis bandymas iškasti kanalą nuėjo niekais.

De Lesseps tuo tarpu jau buvo grįžęs į Prancūziją. Čia jis vedė (Perkelta į 8 pusl)

ši maža mergaitė, sulaukusi tik 6 metų, jei ji nebūtų Anglijos sosto įpėdinė princesė Anna, niekad nepakliūtų į laikraščių pirmuosius puslapius.

Dvidešimt dviejų tautų atstovai Lancaster rūmuose Londone, nesuranda bendro susitarimo Sueso kanalo byloje. Anglai, amerikiečiai ir prancūzai nori tarptautinės kontrolės, gi Maskva su savo satelitais advokatauja Egiptui.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Demokratų savo rinkimų mūgę jau baigė. Ir jokių staigmenų nevyko, joks juodas arklys Stevensonui ir Kefauveriui nepakenkė, nors Harrimanas ir buvo nemažai baimės įvaręs. Ypač, kada jį rėmė buvęs prezidentas Trumanas. Bet mūgės pabaigoj, kaip jau Amerikoje įprasta, vieni kitiems spaudė rankas ir šypsojos, nors širdy greičiau sia ir kokį kipsą galvojo...

Siemtinėj demokratų mūgėj gal tik tiek mums naujo buvo, kad plačiau buvo atsiminta Amerikoje gyvenančių įvairių tautybių reikalai, neužmirštant ir Baltijos kraštų laisvės reikalo. Bet, reikia būti atvirais ir neužmiršti, kad tą prisiminimą diktavo tik ateinanti rinkiminė kova. Čia demokratams buvo labai patogų priminti, kad iš praėjusių rinkimų respublikonų duotų pažadų nieko nebuvo padaryta, nors tie respublikonų pažadai labai daug balsų surinko. Dabar, matyt, eilė atėjo demokratams tuos balsus surinkti, nors didelių darbų, kaip ir po praėjusių rinkimų, dar nėra vilties pamatyti...

Respublikonai savo mūgę pradėjo šią savaitę, nors rinkiminės kovos šūkių kalėjai jau prakaityvo anksčiau susirinkę. Maža pagrindo manyti, kad ir respublikonose koks juodas arklys bėdos pridarytų. Patys respublikonai dėl Eisenhowerio vienigai sutaria. Gincas tėra dėl viceprezidento Nixono, ir tą ginčą veda vienas Stassenas, užpakaly stovint Adamsui ir kitiems iš respublikonų, kurie vis neužmiršta atsukti į Maskvą ir pasiklausyti ar iš Kremliaus bokštų, jų galva, neateina kokios linksmesnės muzikos...

Reikia pripažinti, kad iš visų čia minimų kandidatų-demokratų ir respublikonų, mums, komunistų pavertę kraštų žmonėms, viceprezidentas Nixonas yra pats simpatiškausias. Jo politika dar tais laikais, kada jis nebuvo Baltuosiuose Rūmuose, jo neabejotinai simpatijos pavertęjū laisvinimo politikai, mus įpareigoja, kiek mes išgalime, Nixono poziciją paremti.

Demokratų ir respublikonų kandidatų išrinkimo mūgėse nebuvo apseita be vadinamų pamazgėlių ant priešingų įsitikinimų galvų. Tai nenaufiena ir kiekvieno laisvo krašto rinkiminėj kovoje kaip ir neatjungiamas priedas. Bet sąmoningai žmonės visad pajėgia atskirti kas yra kas, kūr rinkiminė grąžibylė ir pasiklojimas, o kur rimtas reikalas. Sugėbės atskirti rinkėjai ir ateinančiuose rinkimuose, kada reikės atiduoti balsą už respublikoną ar demokratą į Baltuosius Rūmus.

Rašančiam šias eilutes teko vartyti kelių eurapijų laikraščių iškarpas, kuriose stebimasi, kad toks galingas kraštas, kaip Amerika, neišstengia prezidentinius kandidatus išrinkti rimtesnio pobūdžio susirinkimuose.

Esą, dabartinės demokratų ir respublikonų mūgės, yra mūgės pilna žodžio prasme, kur greit perkama ir greit parduodama, kur labai nerimti pasirodymai maišomi su labai rimtais reikalais... Tai žodžiai iš europinės spaudos.

Tarp kitko ten pat pranašaujama, kad per ateinančius rinkimus Baltuosiuose Rūmuose pasiliks tie patys šeimininkai. Esą, Amerikoje dabar visi dirba, nemažai uždirba, dauguma labai gerai gyvena. Ir tiems visiems nebus lengva atiduoti balsą už kitą Baltųjų Rūmų poną.

Tai labai paprasta kasdienė politika, bet ji lemia rinkimus. Esą, rinkėjai nesvarbu, kad respublikonų vadų tarpe daugiau milijonierių negu demokratų, rinkėjai svarbu ar jis turi darbą, kiek jam už tą darbą per savaitę nukrenta dolerių, ką jis už tuos dolerius gali nupirkti ir kaip gyventi.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Prospect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 68th PLACE
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

Uisakykit KARJ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykit vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykit:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gatnamia pas knygų platintojus ir pas leidėją:
L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass.
223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai.
Kaina \$5.00

KAS ir KUR

• Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis, prieš grįždamas į Europą, lankėsi trečią kartą Vašingtone, kur kartu su Lietuvos Ministeriu P. Žadeikiu padarė atsisveikinimo vizitą Valstybės Departamente.

• Grįžęs iš Vašingtono į New Yorką, Diplomatinijos šefas, kuris jau anksčiau buvo aplankęs Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininką V. Sidzikauską, tarėsi su Komitetu, dalyvaujant Lietuvos gen. konsului New Yorke J. Budriui, Pasitarime buvo pasikeista nuomonėmis dėl eilės Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bylą liečiančių klausimų. Be to, visi pasitarimo dalyviai pasisakė už tolimesnę Diplomatinijos Tarnybos ir Komiteto bendradarbiavimo plėtimą.

Vėliau min. Lozoraitis, gen. konsulo Budrio lydimas, aplankė Lietuvos, Estijos ir Latvijos Laisvės Komitetų būstines.

• Tęsdamas savo kontaktus su Rytu ir Centro Europos politikais Amerikoje, Diplomatinijos šefas Lozoraitis lankėsi taip pat Pavertęjū Tautų Asamblėjos įstaigoje New Yorke, kur susitiko su Asamblėjos Gen. Komisionu su Asamblėjos V. Masensu, Politinės Komisijos pirmininku V. Sidzikausku, gen. sekretorium B. Coste ir kitais.

• Kašuba Antanas, gyvenęs Chicagoje, pastaruoju metu tapo priimtas JAV Civil Service Federalinės Valdžios tarnybon. Jo titulas yra "Examiner", įseity revizorius. Tarnybos sritis: Federal Home Loan Bank Board. Darbas: Taupymo ir skolinimo bankų revizavimas ir priežiūra. Kašuba Antanas jau Lietuvoje dirbo "Viešojo Atsiskaitymo Įstaigų ir Įmonių Inspekcijoje", Finansų Ministerijos, įstaigoje. Čia atvykęs nuo pat pradžių buvo stambiaus banko vyr. buhalterio padėjėju. Taigi, visą savo gyvenimą jis dirbo tik šioje srityje, o dabar pradėjo eiti gana atsakingas JAV Federalinės Valdžios tarnautojo pareigas. Jis rya žinomo menininko skulptoriaus Kašubos brolis. Linkime jam geriausio pasisekimo darbe.

• JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių centrų valdyboms priartant, "Aidai" skelbia kultūros kongreso medžiagą. Jau paruoštas specialus žurnalo numeris, kuriame bus atspausdinta visos paskaitos, pranešimai, rezoliucijos.

BOSTON

BOSTONO APYLINKĖS GEGUŽINĖ

Bostono Apylinkės Valdyba maloniai kviečia atsilankyti į rengiamą gegužinę š. m. rugpjūčio mėn. 26 d., 2 val. po pietų, Romuvos Parke, Brookton, Mass.

Rengėjai tikisi daug svečių ne tik iš Bostono, bet ir iš visos Naujosios Anglijos vietovių. Tai būtų jų Bendruomenės diena — lietuvių šventė.

Tamsty dalyvavimas gegužinėje tuo pačiu bus didelė parama išlaikyti lituanistinę šeštadieninę mokyklą, išleisti lietuvišką knygą, sukurti Kultūros Fondą ir atlikti kitus kultūros darbus.

Bus ir graži kultūrinė programa, kur tautiniai šokiai ir lietuviška daina nukels dalyvų į gimtinę Lietuvą.

Taigi iki malonaus pasimatymo Romuvos parke.

jos, kongreso bei jo sekcijų ir dainų šventės aprašymai. Tas numeris išeis žymiai padidintas ir iliustruotas tik su kultūros kongresu bei dainų švente susijusiomis nuotraukomis. Kurie norėtų šį leidinį, prašomi iki rugsėjo 10 d. pranešti administracijai ir atsiųsti 1 dol. Jai iš anksto reikalinga žinoti, kiek spausdinti šio numerio. "Aidy" administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

IŠ SANTARIEČIŲ VEIKLOS...

Vienas jaunesnių mūsų istorikų, Vincas Trumpa, iš Vašingtono, D. C. atvyks į visuotinį santariečių suvažiavimą, įvykstantį rugsėjo 6-9 d. Tabor Farm, Sodus, Mich. ir kalbės tema "Laisvės problema ir demokratijos perspektyvos".

L. S. Santaros centro valdyba priėmė Lietuvų Fronto pakvietimą pasiūsti atstovą į Fronto organizuojamą Rezistencinės Stipendijos Fondą. Išreikštas pageidavimas, kad į tokio fondo stipendijų skirstymo komisiją turėtų būti įjungti ir kitų rezistencinių sąjūdžių, kaip LRS ir LLKS, atstovai.

Trečiasis santariečių suvažiavimas ypatingą dėmesį skirs jaunimo būklės nagrinėjimui. Šalia kritiškų svarstymų apie santariečių savybes, bus prarasti vieši debatai apie "Mūsų kartos diagnozę". Juose dalyvaus D. Bartuškaitė (Clevelandas), R. Gustaitytė (Chicago), J. Bagdonas (Chicago) ir Rimvydas Vaišnys (Philadelphia).

Siūlomoji Lietuvų Studentų Santaros, Filisterių Santaros ir Šviesos Sambūrio federacija paklūs visais tris organizacijas savistovias, bet sieks jų veiklos koordinacijos bendrųjų uždavinių siekiant. Daugeliui pagelaujant, net iš tolimos Australijos, numatoma galimybė federaciją ateityje praplėsti, įsijungiant ir kitiems be praeities aistrų žadinimo bendradarbiauti pasiryžusiems tautinės ir demokratinės krypties jaunimo susibūrimams.

V. Adamkavičius ir B. Mačiūka išvyko į Fort Riley, Kansas, Penktos Armijos inteligencijos mokyklą duoti paskaitų ciklo apie Lenkijos politines problemas.

Pirmasis į Santaros centro valdybos anketą atsakęs Liūtas Grinius rašo: "Svarbos nenustojančių klausimų — mūsų "amžina" problema — laikyčiau kuo didesnio jaunimo rato sudarymą organizacijos rėmuose... Santara gal kiek kol kas išsiskiria savo amžiumi ir drąsoku pasiryžimu išsilaikyti nepriklausoma nuo politinių partijų įtakų. Galia, kad paskutiniu metu vieno kito žymesnio santariečio elgesys kartkartėmis šią aspiraciją tarsi statydavo šešėlin... Kol ji gyva... — jai sekasi. Rodos, vienas kitas naujas narys be stiegyjū prieaugęs; vienas kitas ir stiprių jėgų rodas. Vienas pagrindinių tikslų kol kas irgi nepaprastai: nesiafiljavimas su politinė grupė. Silpnybės ir stiprybės; narių ir vadovų sugėjimas išlaikyti Santarą dinamiška ir nepriklausoma. Jei kiekvienoje organizacijoje pagrindą sudaro nariai ir iš jų išėję vadovai, tai Santarai tai dar labiau tiesa, nes ji neturi stipraus nugarkaulio, tvirtos ideologijos: šių vietoje stovi žmonės ir jų nugarkauliu Santara remiasi.

Iki šiol Santara mokėjo pasirodyti stipria kultūrine veikla; kilnojamoji paroda, metraščiai yra geri pavyzdžiai; labai gerai mesta petijijos mintis pabrėžė

S. politinį momentą, palyginti dažni ir gausūs sąskrydžiai išorėje rodo socialistišką ir intelektualinį molentą neužmirštą".

Rasa Gustaitytė palengvino Stevensonso laimėjimą demokratų nominacijose, dirbdama Volunteers for Stevenson organizacijoje.

J. Bagdonas treniruoja lietuvių lengvatletus, Chicagoje.

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Akelytė-Skudienė Ona, d. Vinco, iš Marijampolės val.

Antanaitis Petras, iš Pušaloto, Brinkaitė-Petkunienė Marija.

Buban-Pačainytė Izabelė, jos sesuo Miller Alena ir brolis Pačainaitis Petras.

Grigo (Grigalaukas) Filipas. Kazemėkas Feliksas. Kazlauskas Pranas.

Mašalaitis Jurgis, sūn. Jurgio, iš Leičiškių k., Gudelių v., Marijampolės apskr.

Meškauskas Jonas, iš Pušaloto.

Miglinas Jonas ir Karolis, sūnūs Jurgio, iš Bakšių k., Alytaus apskr.

Miller-Pačainytė Alena, jos sesuo Buban Izabelė ir brolis Pačainaitis Petras.

Mitkaitė (Mitka) Barbora ir Cecilija, iš Pumpėnų m., Panevėžio apskr.

Mykolaitis Vytutas, sūnus Jurgio.

Pačainaitis Petras ir jo seserys Alena Miller ir Izabelė Buban. Petkunienė-Brinkaitė Marija. Piliukaitis Viktoras, iš Dailių-Versnupių k., Alvito v., Vilkaviškio apskr.

Pruzinskienė, Agota. Šetkus Juozas, iš Saukėnų, Tauragės apskr.

Šimkevičius Gvidonas. Šipulys Jonas, iš Vadžgirio k., Šimkaičių val., Raseinių apskr.

Skudienė-Akelytė Ona, dukteris Vinco, iš Marijampolės val.

Stankevičius Vladas, iš Ginčionių k., Seirijų val.

Striuka Jonas, seniau gyvenęs Riverton, Illinois.

Tumasonis Antanas, iš Noragėlių k., Seirijų val.

Uogintas Jonas, iš Kapėlių k., Pušaloto val., Biržė apskr.

Valantinos Antanas ir jo sūnus Vaeiovas.

Valinčius Juozas, sūn. Juozo, gyveno gal Worcester, Mass.

Venslovaitė Stasė, dukteris Juozo.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiųsti Lietuvos Generalinio Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL O' LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

jau išėjo iš spaudos ir siuntinėjamas užsisakiusiems.

Devyniomis spalvomis jam atvaizduota Lietuvos žemė: aukštumos, kalnai, lygumos, žemumos, ežerai, upės, upeliai, keliai. Jame rasi visus Lietuvos miestus, miestelius, bažnytkaimius, buvusias ir tikimas sienas su kaimynais. Žinovai sako, kad tokiu Lietuvos žemėlapiu dar neturėjome.

Prie žemėlapiu pridėta atskira knygelė — vardinys su žemėlapiu paaiškinimais ir 7000 vietovardžių.

Žemėlapis išleistas dviejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, \$3.50, ir sieninis, specialaus popierio, suvyniotas į vamzdelį, \$4.50. Su persiuntimu \$5.00.

Žemėlapiu reikalu kreiptis LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS administraciją, 265 C Street, South Boston 27, Mass., į LE platintojus ir lietuviškų knygų pardavėjus.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atspausdinti profesines korteles, įvairius blankus, vakarams liletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	Milžino paunksmė
V. Minkūnas 2.00	Balys Sruoga 2.50
Anoj pusėj ežero	Mėnuo vad. medaus
P. Andriūšis 1.50	N. Mazalaitė 2.50
Aukso kirvis	Naktys Karališkuose
Juozas Švaistas 2.50	L. Dovydenas 2.00
Apie laiką ir žmones	Ora pro nobis
J. Aistis 2.50	J. Gliada 4.00
Audra Žemaičiuose	Orfėjaus medis
VL. Andriukaitis 2.20	A. Nyka-Niliūnas 3.00
Atlaidų pavėsy	Pažemintieji ir nuskriaustieji
P. Abelkis 4.00	F. M. Dostojevskis 2.50
Aukso ruduo	Po Tėvynės dangum
M. Vaitkus 1.25	Žodžiai vytės Nemunėlio.
Būdas Senovės Lietuvių...	Paveikslai V. Augustino 2.00
Sim. Daukantas 4.00	Pragaro požaistės
Būkite sveiki	V. Alantas 3.50
Dr. S. Biežis 2.00	Pirmas rūpestis
Baltasis Vilkas	Jurgis Jankus 2.00
K. Binkis 1.00	Pietų vėjelis
Balutis	Vytė Nemunėlis 1.60
J. J. Bačiūno leidinys 1.50	Paklydę paukščiai I
Buriavimas ir jūrininkystė	Jurgis Jankus 2.20
B. Stundžia 2.00	Paklydę paukščiai II
Cezaris	Jurgis Jankus 2.00
Mirko Jelusiūtė 2.00	Pietų kryžiaus padangėje
Didžioji kryžkelė	Sudarė Gaučys 4.50
B. Brazdionis 2.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis
Duktė	M. Springborn 2.00
Alė Ruta 2.40	Petras Širvokas
Dailiai ir nuorikos	Juozas Švaistas 2.70
Leonardas Žitkevičius 1.60	Po raganos kirvių
Don Kamilius mažasis pasaulis	Jurgis Jankus 1.50
Guarėschi 2.50	Pabučiavimas
Didžiosios atgailos	J. Grušas 1.50
R. Spalis 3.50	Rytų pasakos
Doleris iš Pittsburgho	V. Krėvė 3.00
Stepas Zobarskas 0.80	Raudoni batukai
Eldorado	Jurgis Savickis 1.50
J. Švaistas 1.50	Sudie, pone čipse
Gyvačių lizdas	James Hilton 0.75
Francis Mauriac 2.00	Strėlė danguje
Gimdytoja	Henrikas Radauskas 2.00
Francis Mauriac 1.75	Saulės Takas
Gabija, literatūros metraštis	Nelė Mazalaitė 3.50
N. Mazalaitė 2.00	Šilkai ir vilkai
Gyvylių ūkis	Runcė Dandieris 1.00
George Orwell 1.00	Senujų lietuviškų knygų istorija
Giesmės apie Gedimį	V. Biržiška, kiet. virš. 3.50
B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	papr. virš. 2.00
Jaunai inteligentei	Saulutė debesėliuos
V. Andriukaitė 1.25	L. Žitkevičius 1.50
Kryžkelės	Sventieji akmenys
A. Vienuolis 3.50	Faustas Kirša 2.00
Kaimynai	Sventoji Lietuva
J. Paukštelis 2.50	Jurgis Savickis 3.00
Kaip jie mus sušaudė	Teresė Neumanaitė 3.00
J. Petrutis 1.80	J. Burkus 3.00
Kuprelis	Tipelis
Ignas Seinius 2.00	Pulgis Andriūšis (irišta) 3.00
Keliai ir kryžkelės	Trumpa diena
Putinas 2.50	Alė Rūta 4.00
Kon-Tihi,	Tomas Nipernadis
Thor Heyerdahl 3.75	August Gailit 2.50
aimiečiai	Tarp pelių ir vyru
V. S. Tremont I-II-III-IV	John Steinback 1.25
I ir II dalis po 3.00	Užgesęs sniegas
III ir IV dalis po 3.50	Aloyzas Baronas 2.50
aukros raštai	Ugnies pardavėjas
	Balys Rukša 1.00
	Uždraustas stebuklas
	Stasius Būdas 2.60
	Vanagaitis
	monografija 2.00
	Valerijono lašai
	Dr. S. Aliūnas 1.00
	Vilnius Lietuvos gyvenime
	Dr. A. Šapoka 1.50
	Velykų pasakos
	N. Butkienė 1.00
	Vyturėliai Laukuose
	Vikt. Šimaitis 0.75
	Trylika nelaimių
	R. Spalis 1.25
	Vaikų knygelė
	M. Valančius 1.80
	Varpai skamba
	Stasius Būdas 2.50
	Zemaičių krikštai
	P. Abelkis 2.50
	Zemaitis nepražus
	Balys Sruoga 3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Abejoju, ar būsi padaręs gerą patarnavimą?

Atviras laiškas

Gerb. "NAUJIENŲ" Redaktoriui Dr. Pijui Grigaičiui

Gerbiamasis,

Rugpjūčio 11 dienos "Naujienu" straipsnyje "LIETUVOS REIKALU" Tamsta esi paskelbęs tokį pareiškimą:

"Naujienos" jau du kartą kritikavo laisvų rinkimų šūkį Pabaltijo kraštams. Čia tik prisiminkime, kad kraštutiniai tautiniai šūkio gėnėjai (ir tautininkų Nepriklausomybės šūkio gėnėjai) V. Rastenis panaudojo net tokį argumentą, kad Lietuva jau ir dabar yra, "jei norite, suvereni valstybė"! Vadinasi, kam čia kalbėti apie jos "formalų" išskyrimą iš Sovietų Sąjungos!

Tamsta kalbi ne apie rinkimus nepriklausomoje Lietuvoje, bet apie mintį (arba šūkį), anot kurios reikėtų kaip nors sukombinuoti komunistų viešpatavimą kraštuose laisvus, tautinių komisijų prižiūrimus rinkimus ir tuo būdu išspręsti tų kraštų išlaisvinimo problemą.

Gera, kad Tamsta tokiai mintčiai nesipritarė ir ją kritikavo, bet aš nesuprantu, kuo remdamasis Tamsta skelbi mane tokios naviros minties net "kraštutiniu šūkiu gyny". Ne tik niekad nesu tuo minties gynęs, bet priešingai — visada laikiau ir laikau ją tik naivų, padėties nesuprantančių žmonių sumanymu. Aš manau (nesisavindamas tos nuomonės patento), kad ne rinkimai gali būti nepriklausomybės šaltinis, o atvirkščiai — tik faktiškai realizuota nepriklausomybė tegali būti minimalinė są-

lyga tikrai laisviems rinkimams vykdyti. Todėl labai abejoju, ar Tamsta būsi padaręs gerą patarnavimą ir kitiems, vadinamiesiems "satelitiniais" kraštams, ALT vardu siūlydamas Demokratų Partijos konvencijai įrašyti į platformą rinkimų keliu eiti prie tų kraštų nepriklausomybės atstatymo, kadangi ir tie kraštai "nepriklausomi" tik teorijoje, o iš tikrųjų yra valdomi Kremliaus sukurtų ir jo jėga palaikomų valdžių.

Neteko man susikabinti, du ar daugiau kartų Tamsta esi tą "laisvų rinkimų šūkį" kritikavęs, bet matau, kad Tamsta tikrai jau antrą kartą išvirkščiai skelbi mano priminimą, kad ir Lietuva turi teorinį "suverenumą" pripažinimą iš Kremliaus pusės. Liepos 30 d. "Dirvoje" aš rašiau:

"Sovietų Sąjunga ir dabar, jei norit, oficialiai pripažįsta Lietuvos suverenumą... Tas ir konstitucijose parašyta... Kad tas pripažinimas yra burbulas, to niekam įrodinėti nereikia".

O Tamsta iš to padarė: "...V. Rastenis panaudojo net tokį argumentą, kad Lietuva jau ir dabar yra 'jei norite, suvereni valstybė'! Vadinasi, kam čia kalbėti apie jos 'formalų' išskyrimą iš Sovietų Sąjungos"!

Taip, vien tik Kremliaus nutarimu paremtas formalus Lietuvos išskyrimas iš Sovietų Sąjungos, kuriuo "LTSR" išleista tebutų pakeista į "LLR" (Lietuvos Liaudies Respublika) Lietuvos nepriklausomybės kovai nešę daugiau pavojaus, ne naudos. Tik todėl, manau, kad mums to tuščio ir klaidingo išskaidymo pakeitimo nėra ko norėti, o ne todėl, kad Kremliaus pripažįstamąjį "suverenumą" laikyčiau paten-

kinamu. Ta mintis mano buvo labai aiškiai pabrėžta ir Tamstos susigundymas apsidžiaugti "satelitinio statuso" perspektyvomis mano buvo palaikytas per greitą nuolaidumą. Negaliu įsivaizduoti, kad Tamsta to nebūtum pastebėjęs. Todėl šio laiško pradžioje cituoju Tamstos teigimą apie neva mano pareiktą pažūrą negaliu laikyti nieku kitu kaip tik suklastojimu ir jaučiuos turįs pagrindo laukti, kad Tamsta tą atitaisyti, paskelbdamas artimiausiam "Naujienu" numeryje šį laišką.

Ta proga būtų atitaisytingos dar dvi ryškios klaidingos informacijos, dedamos straipsnio "Lietuvos reikalų" pagrindan:

1) Federalinė Vokiečių Respublika siekia pirmą sąjungti Vokietiją, ir tik tada rinkti bendrą vyriausybę, o ne taip, kaip Tamsta informuoja, kad pirmą "vokiečiams, gyvenantiems sovietų okupuotoje zonoje būtų leista išsirinkti savo atstovybę ir įsijungti į visos Vokietijos valstybę". Tezė, kurią Tamstą savo nuožiūra priskyrei Vokietijos vyriausybei, tikrumoje yra artimesnė Maskvos, o ne Bonnos siekimui.

2) Anot Tamstos betariant, "Lietuvos diplomatinis likučys vadasi St. Lozoraitis" skelbią pažūrą, "jog Lietuva 'automatiniai' atgaus laisvę ir nepriklausomybę, kai tik nusikratys komunizmo jungu rytinės zonos vokiečiai". O iš tikrųjų Lietuvos Diplomatijos šefas ir kitų Lietuvos diplomatų kiekviena proga stengiasi skleisti visiškai priešingą pažūrą, būtent: kai dedama ant stalo Vokietijos byla, drauge turėtų būti imamos nuo lentynos ir visų kitų pa-

vergtų Europos valstybių bylos, jų tarpe ir Lietuvos byla, nes, anot min. S. Lozoraitis pareiškimo, tai yra viena bendra problema ir dalimis jos nebus galima sekmingai išspręsti. Taigi "pasyvaus laukimo filosofija", jeigu jau apie ją kalbėsime, slypi ne Lietuvos diplomatų pažiūroje, bet "salamai piauštymo" metode, kurį kaip tik ir Tamsta iš dalies esi parėmęs savo rekomendacija Demokratų Partijos konvencijai.

Nors dėl dviejų pastarųjų informacijų ir neturiu suinteresuotų vietų įgaliojimo siekti jų atitaisymo, bet manau, kad Lietuvos reikalo svarstymo rimtumas reikalauja klaidinančias informacijas atitaisyti ir tikiuos, kad bent vardan temos rimtumo Tamsta tatau padarysi.

Su pagarba

V. Rastenis

Vaidas iš demokratų konvencijos, kada kandidatai išrinkti ir rėkiantieji plakatai neberekalingi...

Suomijos simpatijos

(Atkelta iš 1 psl.)

sienos esančios Rusijai nepalankios ir surištos su dideliais pavojais, todėl būtų sveikiau, jeigu Suomija laikytųsi nuosalyje.

Taip pat Suomijoje sutartis išaukė pasipriešinimo, o parlamente buvo įteikta interpeliacija. Holsti buvo pareikštas nepasitikėjimas ir jis 1922 gegužės 20 d. atsistatydino. Suomijos pasiuntinys Varšuvoje Ehrstrom buvo įsiutęs dėl tokios įvykių eigos. Tuo tarpu Idman savo raporte užsienio reikalų ministerijai išvadžiojo, kad lenkiškojo koridoriaus tarp Rusijos ir Lietuvos gynimas sudaro Suomijai didelių rizikų, jeigu Suomija kaip Lenkijos sąjungininkas būtų priversta ginti Vilniaus kraštą.

Nepasisekus Ženevos konferencijai, tarptautinėje padėtyje padidėjo įtampimas. Pasklido visokių gandy. Idman tarp kita ko pasakoja, kad danų laikraščiai paskelbė Lietuvos Telegramų Agentūros žinią, jog vienas suomių apsaugos korpuso atstovas pareiškęs Lietuvos atstovui Helsinkyje, esą suomių korpusas esąs pasiryžęs suteikti Lietuvai karinę pagalbą prieš lenkus ir vokiečius Klaipėdos krašte. Savaime suprantama, kad toji žinia tuč tuojau buvo demontuota, bet pats gandas rodo, kad kai kuriuose sluoksniuose Suomijoje buvo reiškiami daug simpatijų Lietuvai. Tuo metu Suomijoje kaip sykis lankėsi lietuvių karininkai, kurie ten supirkinėjo ginklus. Jie Suomijoje buvo nepaprastai šiltai sutikti (autorius pastaba).

Kol Holsti buvo užsienio reikalų ministeris, 1919-1928 m. buvo pasidariusi tarytum tradicija, kad Suomijos, Lenkijos ir Pabaltijo užsienio reikalų politikos vadovai susirinkdavo reguliariai konferencijų, kuriose buvo svarstomi bendri užsienio politikos klausimai. Kadangi tarp Lietuvos ir Lenkijos nebuvo diplomatinio santykių, lietuviai tose konferencijose nedalyvaudavo. Kai Holsti buvo paskirtas pasiuntiniu į Talliną ir Rygą, tokios konferencijos buvo šaukiamos ir toliau, tačiau po nepasėkmingos konferencijos Varšuvoje suomių pasidarė skeptiškesni dėl konferencijų naudos. Tačiau santykiai su Estija ir Latvija buvo labai glaudūs. 1925 m. gegužės mėn., kai Idman buvo užsienio reikalų ministeris, latvių užsienio politikos vadovas Meierovics jam išsitarė, jog tikrovėje tarp abiejų valstybių esanti grynimosi sąjunga. Tačiau Idman nepriėmė estų užsienio reikalų ministerio Pustos pakvietimo į konferenciją Talline,

bet tais pat metais lydėjo Suomijos valstybės prezidentą, kai šis lankėsi Tallinne.

Kai 1927 m. pavasarį Kellio kabinetą pakeitė socialdemokratų vyriausybė, Idman buvo perkeltas iš Kopenhagos į Rygą, iš kur jis buvo tuo pat metu akredituotas Lietuvoje ir Čekoslovakijoje. Užsienio reikalų ministris Voionmas rašė jam, kad Ryga esanti Suomijai labai svarbi vieta ir kad vyriausybė esanti nepatenkinta ligšioliniu pasiuntiniu Silvano - Silvanderiu, nes jo raportai esą neleistinai trumpi.

Sulig šiuo paskyrimu baigiasi ministerio Idmano memuarų antrasis tomas. Kitame tome, kurio netrukus laukiama pasirodant, autorius — spėjama — išsamiau papasakos savo atsiminimus iš Latvijos ir Lietuvos.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turingas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

PILIEITYBĖS EGZAMINAI

Klausimai — atsakymai

ilustruoti braižiniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygu platintojus. "Dirvos" admin., 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio ir pas autorių:

D. Klinga, 496 Grand St.,

Brooklyn 11, N. Y.

PONTIACAS

ADOMAS VYČIUS

Pirkau Pontiacą. Ir su jo pagalba noriu užkariauti panelės Reginos širdelę. Kokia ta jos širdelė, aš jums tikrai pasakyti negalėčiau. Bet gi dėl jos akčių, kojų, rankų, lūpų galima galima pamesti galvą. Pamatyti — sutiktu su manim. Be to — reiki žinoti — ji gana šalta su manim... tad Pontiacas turi tą reikalą pataisyti. Ir apskritai, šiame krašte ir šiais laikais be mašinos visai nėra kaip prieiti prie moters.

Ilgai neteko svarstyti ir ieškoti kaip tą savo stebuklą, kuriam nusipirkti išleidau visas savo santaupas, jai parodyti. Ji pati netrukus kreipėsi į mane klausdama ar aš nežinau kas ją galėtų nuvežti į netolimą miestą, į kurį ją tik yra laikinai atvykusi jos artima jaunystės draugė, kurios ji dar nuo Europos laikų nėra mačiusi. Patelefonavusi jai, ir abi trokštančios kuo greičiausiai susitikti.

— Nuvežti? Aš galiu, — pratariau lyg tarp kitko.

— Jūs? O kaip gi jūs mane nuvežti? — Aš Pontiacą turiu. Pirkau nesenai. Naują 220 arklių jėgų — pasakiau lyg ir su nusistebėjimu balse, kad ji dar nežinanti tokio paprasto dalyko. Jos akytės pasisuko į mano veidą ir kiek ilgčiau parymojo.

Ji sėdėjo mašinoje šalia manęs lyg anglių princėsė. Ir jos juodi plaukai bei gėlėta suknelė labai tiko prie mano raudonos spalvos Pontiac. Lengvo vėjelio pūstelėjimų pakendtos jos garbanos minkštai lietė mano petį ir kartais skruostą. Vairuodamas aš svajojau, kad grįžtant atgal užvešiu ją į lauko kiną. Ten bežiūrint filmą paglostysiu jos švelnią rankutę. Apkabinsiu liekną jos liemenėlę. Ir mūsų lūpos, lyg netyčia, susitiks saldžiam ir ilgam bučiny. Svajojau, ir šilau, kad netyčia nepavairuočiau blogai, kad ji nepastebėtų mano dar netvirtos, nepatyrusios, neįprasto vairavimo.

Mes laimingai atvykome į kitą miestą ir

susiradome tą jos draugę. Aš galėjau matyti, kaip jų pasiilgimo pirmieji bučiniai pavirto sūkurium, kuriame susiliejo ir sumirgėjo jų suknelių spalvos, skrybelaitės, kaspainai ir garbanos. Kai sukūris išsiskyrė vėl į savo sudedamąsias dalis, aš tegirdėjau džiaugsmingus jų dvių šūktelėjimus, nekantrius klausinėjimus ir kitus šauktukais atžymėtus neaiškius garsus, kuriuos sunkiai besupratu. Jos kalbėjo abi kartu. Vėliau kiek nurimo. Susėdo sofoj. Man buvo parodytas atskiras fotelis ir buvo pasiūlyta žiūrėti į televizijos ekraną, kad netrukdyčiau jų pokalbio. Aš pradėjau suvokti jų atskirus žodžius bei posakius.

— O kaip tas? ... O kaip anas? ...

— Ar atsimeni? ... — ir jas kartais užplūdavo pašėlusio juoko banga, kuri netrukus atslūgdavo ir vėl kaltojosi.

Taip praėjo valanda. Kai galėčiau, pašaučiau ne tik tuos kvailus kaubojus besišvaistčius ekrane, bet ir patį televizijos aparatą. Iš Reginos ir jos draugės be atvangos dar tebeskrido tie patys nekantrūs šūktelėjimai, pertraukiami juoko, ir tas kartojosi be galo.

— Ar žinai?! ... Ar atsimeni?! ... Ar žinai?! ... Ar atsimeni?! ...

Apie mano buvimą čia, šalia jų, buvo pamiršta. Visai pamiršta. Taip antroji valanda jau ėjo į galą ir jokio man dėmesio. Mane pagaliau pradėjo imti pyktis ir pagieža dėl klaidinko jų man nežinomų visokių Vytukų, Juročukų, Kęstų, Poviliukų, apie kuriuos taip karštai, taip įkvėptai jos kalbėjo.

Pagalčiau prie kažkokio vieno jos užsikirto:

— Kikutis? Sakai, Kikutis? Ot, negirdėjau nieko apie jį. Absoliučiai nieko. O būtų įdomu.

— Kikutis? — įsiterpiau aš. — Ot, nepasisiekė žmogui, tikrai nepasisiekė.

— Jūs pažįstat Kikutį Antaną? Žinot apie jį? — pašoko abidvi draugės,

— Kaip gi ne. Juk vienam laive Amerikon plaukėm. Visą žinau.

— Tai gal žinot kur jis dabar?

— Kalėjime.

— Kikutis kalėjime? Negali būti. Toks padorus vyras buvo. Ir gražus.

— Ot už tą savo grožį ir pakliuvo kalėjim. Paviliojo, mat, savo viršininko žmoną. O neturėdamas pakankamai pinigų, apvogė kasą ir buvo pagautas. Dabar turi atsėdėti.

Taip su vienu apsidirbęs, aš buvau pakviestas atsisėsti ant sofos ir užėmiau vietą jūdvių tarpe. Jų akytės spindėjo. Krūtinės kilnojosi. Aš jutau jų karštą kvėpavimą. Garbanos glostė mano skruostus.

— O kaip Pustapėdis? — paklausė Reginos draugė. — Ar negirdėjot kartais apie jį? Jis rodos sukės prie tavęs, — ji šelmiškai mirktelėjo Reginai. Šioji krūptelėjo, jos skruostus, atrodė, užliejo staigus raudonumas. Šį vyruką reikia sudirbti smarkiau.

— Nušautas.

— Pustapėdis nušautas? Viešpatie! Kaip gi? — sušuko abi.

— Jis buvo bolševikų šnipas. Vogė slapstus karinius dokumentus. Buvo pastebėtas. Ir bėgdamas buvo MP nušautas. Taip tokiem ir reikia.

Abidvi nurimo, nuliūdo, susimąstė. Sėdėjo linguodamos galvas.

— Kažin, o kur dabar Bučka? — po gerokos valandėlės tylos šypstelėjusi užklauso Regina.

— Tas šėlmis — pridėjo jos draugė ir nuraudo.

— Bučka? Tas moteriškų širdžių edikas? — neatleidau aš.

— Jūs jį pažįstat? — šūktelėjo abidvi sykiu.

— Kaip gi ne! Dar iš Vokietijos laikų. Jis dabar Aliaskoje. Laišką nesenai iš jo buvau gavęs. Nuotraukas spalvotas atsiuntė: visur sniegas, ledas.

— Bučka Aliaskoje?! Ką gi jis tenai daro?

— Jis ten meteorologijos stotį prižiūri. Vazinėja šunim. Gyvena vienišas mažoje trobelėje tarp sniego kalnų, pingvinų, ruonių ir

baltųjų meškų.

— Tai nepanašų į jį! Kaip gi jis ten pakliuvo? ...

— Jis ten pats savo noru nuvyko, nusivylęs moterimis ir pasauliu. Tai ilga istorija. Kada nors papasakosiu.

— Bučka nusivylęs moterimis?! ... Tai naujiena! ...

— Dabar papasakokit! Dabar!

— Gal — trumpai. Po tos pagarsėjusios istorijos, kai vieno pramoninko žmona buvo su juo pabėgusi Argentinon. Jūs turbūt girdėjot apie tai ... jis ...

— Nieko negirdėjom. Nieko.

— Keista. Visi laikraščiai apie tai rašė. Jis paliko ten ją Argentinijoje ir, matyti, jos pinigais grįžo atgal. Po to jį matė besimaudantį Floridoje su kažkokia Broadwayaus šokėja. Užtiko bebučiuojant ranką jaunai kinietei San Francisco kabarete. Pastebėjo su gėlių vainiku ant kaklo befotografuojantį havajiečių merginą. Kur jo nebūta! Didelis skandalas įvyko Hollywoode, kai garsi kino artistė, nebaigusi sukti filmo ir nutraukiusi kontraktą, atsikraustė pas Bučką su visais savo kailiais bei brangenybėmis, o ten — pas jį — užtiko kitą moterį. Įvyko, žinoma, muštynės. Čia policija, reporteriai. Pagaliau jį spiovė į visą tą reikalą. Pareiškė: "moterų man neberekia" — visos jos įkyrios, vienos be apgaulingos — ir užtikęs laikraštyje skelbimą, išvyko Aliaskon. Bet ir ten, girdėti, nuo vietos eskimosių atsiginti negalys.

— Gaila, — atsidūso jos, — o būtų jįsai toks geras vyras jei vieną tik kokią pasirinktų ir vestų ją.

Taip aš vienus žudžiau. Antrus sodinau kalėjimam arba į elektros kėdę. Trečius trimiau Sibiran. Vėl kitus skyriau aukštom pareigom Sovietijoje. Netekėjusias — vedinau ir leidau joms gimdyti pustuzinį vaikų. Vienos iškėliau iki milijonierių, kitus paleidau elgetomis. Aš viską žinojau. Apie visus galėjau papasakoti. Jos abidvi glaudėsi prie manęs ir sulaikiusios kvapą gaudė kiekvieną mano žodį. Aš jutau Reginos šiltas rankas ir vaizdavausi kaip ją bučiuosiu lauko kine.

— Ar atsimeni Gilutį? — paklausė draugė Reginos. Jis buvo toks šaltas.

— Kur gi pamirši. Taip miela prisiminti. Regina net užsimerkė.

Šitą tipą reikia gerai čiupti. Patiko, mat, kad šaltas.

— Pasikorė.

— Kas toks pasikorė?

— Na gi tas, kaip jį — Gilutis.

— Apie ką jūs kalbat? — jos abidvi atsisuko į mane, įsiremė man akysna savo žvilgsniais.

— Apie tą jūsų Gilutį. Toks nedidelis, su ūsiukais.

— Su ūsiukais? — jos net įsižiojo.

— Aš jį puikiai pažįstu — Gilutį — anksčiau buvo su ūsiukais, gal vėliau nusi-skuto.

— Mano pone, — Regina ir draugė pasitraukė nuo manęs į sofos kraštus, jų akys staiga pasidarė piktos ir svaidė žaibus. Mano pone, — pakartojo, — ar tamsta žinai kas yra Gilutis? Mes taip vadinavom mažą ežeriuką miške, kur eidavom abi vasarą maudytis. Vanduo buvo šaltas, ir ežeriukas buvo gilus, gilus, o jūs: "su ūsiukais", "pasikorė"... Kaip ne gėda taip meluoti?

Buvau vėl nuvarytas į fotelį ir vėl turėjau kentėti spoksdomas įkyrėjusios televizijos, kai tuo tarpu jodvi pamiršusios mane vėl bėrė nepažįstamus vardus ir palinksmėjusios juokėsi bei kvatojo.

Taip, vėl vakarą, mudu su Regina apleidom jos draugę. Išėjus iš namų gatvėn, ji nežiūrėdama į mane pasakė:

— Fui, kaip negražu! Tiek primelavot. Tokią sarmatą man prieš draugę padarėt. Fui ...

— Reginute, — bandžiau taisyti padėtį, kai mano Pontiacas pajudėjo, — gal užvažiuosim pakeliui į lauko kiną, toks įdomus filmas. Ką? Reginute?

Ji dirstelėjo į mane tokiu žvilgsniu, lyg būčiau nesąmonė kokią pasakęs:

— Jau pasakiau: prašau mane parvežti namo! Ir viskas. Melagis. Fui ...

Aha, apie Pontiacą! Pontiacą pardaviau. Per brangus buvo išlaikyti. Ir meilėje nepadėjo. Vazinėju dabar su senų metų Fordu. Ar nevisvieną kokią mašiną merginą pavėžysl. Svarbu, kad tik pats nesukvailiotum.

Kauno Veterinarijos Akademijos dvidešimtmetis

Šiame sueina dvidešimt metų kai buvo įsteigta Kauno Veterinarijos Akademija, savarankė, universiteto lygio, mokymo ir mokslo įstaiga. Vienas jos institutas gamino užsienyje brangiai kainavusius skiepus žmonių ir gyvulių reikalingams. Keli kiti institutai vedė kovą su užkrečiamomis ligomis, kurios yra bendros žmonėms ir gyvuliams, pav., džiova, pasiutimas, juodligė, bruceliozė ir t. t. Lietuva nepriklausomo gyvenimo laikotarpiu tautos ūkį rėmė pieno ir mėsos bei jų produktų eksportu, todėl K. V. A.-ja, be reikšmingos tarnybos viešajai sveikatai, turėjo nepaprastai didelį ir ekonominį vaidmenį. Ji nebuvo plačiai populiarinama, todėl platesnei visuomenei mažiau ir žinoma.

Laisvajame pasaulyje pasiklydę buvę K. V. A.-jos profesoriai ir jos auklėtiniai ruošiasi šį gražų dvidešimtmetį nors kukliai paminėti spaudoje ir susirinkimu, kuris numatomas susaukti šiais metais rudenį, Čikagoje.

Ta pačia proga norisi priminti vieną įvykį, kuris yra lyg ir dovana akademijos dvidešimtmečio išvakarėse, būtent, 1955 m. birželio mėn. Jai suteiktą Amerikos Veterinarijos Gydytojų Sąjungos (AVMA) pripažinimą. Jau 1952 m. JAV Žemės ūkio Departamentas pripažino K. V. A.-ją, suteikdamas ją baigusiesiems vet. gydytojams teisę užimti federalinių vet. inspektorių vietų. Pastarasis AVMA pripažinimas ypatingai svarbus tuo, kad jis akademijos auklėtiniams suteikė visais atžvilgiais lygias teises su JAV ir Kanados vet. gydytojais, baigusiais pripažintąsias mokyklas.

Tai džiugus ir reikšmingas įvykis. Viena, šis pripažinimas leidžia vienai mūsų profesionalų grupei dirbti savo profesijoje, antra, mes galime džiaugtis ir gerėmis, kad nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metu išugdytas mokslas ir profesinis paruošimas atsakingų S. Amerikos institucijų buvo įvertintas ir prilygintas kultūringiausių pasaulio valstybių standartams. Čia reikia prisiminti, kad pagal nusistovėjusius papročius ir atskirų valstybių įstatymus, Amerikoje beveik visiems profesionalams, tiek amerikiečiams, tiek atvykusiems iš užsienio, kelias į profesinę ateitį yra uždaras, jei jų baigtoji mokykla nėra pripažinta atitinkamų Amerikos pripažinimo institucijų. Veterinarijos medicinos praktikos teisių atžvilgiu, beveik visos JAV ir Kanados provincijos, išskyrus New Yorką, remiasi AVMA pripažinimu. Kitaip sakant, visi vet. gydytojai, turį šį pripažinimą, gali įsigyti praktikos teises be maž visose S. Amerikoje, gi šio pripažinimo neturintiems praktikos teisių įsigijimas labai suvaržytas ir galimas tik su dideliu vargu vienoje kitoje valstybėje.

AVMA yra įsteigusi prie savo edukacinės tarybos specialų komitetą stebėti ir, esant galimybei, inspektuoti užsienio vet. gydytojų ruošimo įstaigas. Turint galvoje, kad tas komitetas gaus tikslias informacijas žinias beveik iš viso pasaulio, įdomu pažymėti, kad ne visos, net ir labai kultūringų valstybių vet. mokyklos yra įtrauktos į AVMA pripažinimo sąrašą. Kaip pavyzdžius galima suminėti: Šveicarijos, Belgijos, Italijos, Pietinės Amerikos ir kai kurių kitų valstybių vet. mokyklas. Taip pat nepripažintos Vokietijos ir Austrijos karo ir kelių pokarinių metų vet. gydytojų laidos.

Atsižvelgiant į anksčiau suminėtas aplinkybes, aišku, kad K. V. A.-jai suteiktas AVMA pripažinimas yra ne eilinis įvykis mūsų kultūriniame gyvenime. Reikia tikėtis, jis prisidės ir prie mūsų Tėvynės populiarinimo pla-

čiame pasaulyje. Lietuvos vardo įtraukimas į oficialų AVMA pripažintųjų mokyklų sąrašą bus įrodymu daugelio ir įvairių šalių kultūrininkams, mokslo ir mokymo įstaigų nariams bei oficialioms įstaigoms, kad Lietuva turėjo būti pasiekusi aukštą mokslinį ir kultūrinį lygį, jei stipri ir autoritetinga Amerikos profesionalų sąjunga ją prilygino: Anglijai, Prancūzijai, Danijai, Olandijai, Švedijai ir kitoms aukštos kultūros šalims.

K. V. A.-jos pripažinimas neatėjo pats savaime, buvo atsiektas grynai pačių jos auklėtinių, buvusios vadovybės ir profesūros pastangomis. Ypač tenka pažymėti du tos akademijos auklėtinius, kurių ypatingu ryžtu bei pastangomis ir buvo atsiektas tikslas. Dr. P. Gailūnas surinko medžiagą, suredagavo ir išleido informacinį leidinį apie K. V. Akademiją, ją išplatindamas tarp atitinkamų asmenų ir įstaigų, kas daugiausia ir nulėmė jos pripažinimą. Šiame darbe jam daug padėjo a. a. Dr. K. Kasponis-Kasperavičius.

Nežiūrint ypatingų sunkumų, kurie iškilo atvykus į JAV dėl amerikiečių įstaigų neturėjimo beveik jokių žinių apie šią jauną Lietuvos mokslo įstaigą, K. V. A.-jos auklėtiniai nenusiminė, bet dideliu atkaklumu, kietu darbu ir sumanumu sugėbėjo prasižvelgti iki valstybinių egzaminų atskirose valstybėse, iki atskirų valdinių pareigų bei susidaryti gerą vardą bedirbant mokslinių tyrimų laboratorijose ar kartu su amerikiečiais vet. gydytojais laisvoje praktikoje.

Nėra abejonės, kad Akademijos auklėtinių geras bendras išsilavinimas ir praktiškas pasiruošimas bei sugėbėjimas turintis žinias pritaikyti naujojo krašto sąlygoms ir sąžiningumas sudarė gerą įspūdį tiems AVMA pareigūnams, kurie stebėjo ir sekė naujai atvykusių kolegų profesinį pasiruošimą ir bendrą laikyseną. Su pasigėrėjimu reikia pasakyti, kad nei vienas lietuvis

vet. gydytojas, gyvenęs JAV ar Kanadoje, nepadarė nieko, kas žemintų jo profesiją ar lietuvių vardą. Priešingai ne vienas iš jų jau pasireiškė dėmesio vertais moksliniais straipsniais profesinėje amerikiečių spaudoje; ne vienas jau yra įsteigęs sėkmingą privačią praktiką. Eilė mūsų vet. gydytojų buvo priimti į JAV civilinę tarnybą ir dirba kaip federaliniai inspektoriai ar kitose valdinėse vietose.

K. V. A.-jos auklėtinių profesinis pasiruošimas net ir svetimo krašto sąlygose pirmoje eilėje remiasi Lietuvoje įgytu aukštu bendruoju išsilavinimu ir giliu specialiuoju pasiruošimu. Pagrindinė sąlyga įstoti į K. V. A.-ją buvo brandos atestatas su labai gerais pažymiais. Mokslas akademijoje tęsėsi penkerius metus su beveik vienerių metų privaloma praktika maisto produktų ir gyvulių užkrečiamųjų ligų kontrolėje. Mokslo programa buvo prilyginta kultūringiausių šalių standartams ir pritaikyta Lietuvos sąlygoms. Beveik visi akademijos profesoriai mokslus baigė ir specializavosi kiekvienas bent keliuose žymiausiuose vak. Europos universitetuose ir vėliau studentams tiekė įvairių šalių mokslo žinių sintezę. Akademijos pastatai, klinikos, laboratorijos ir įrengimai savo stiliumi bei praktiškumu pralenkė ne vieną garsią Europos veterinarijos mokyklą.

Už tų pastatų suprojektavimą ir statybos pravedimą užtarnauja pagarba tenka dipl. inž. J. Jasikui, ir kitiems statybos komisijos nariams: Dr. S. Jankauskui, Dr. Bielkevičiui ir Dr. Miironui.

Lietuvių Tremtinių Veterinarijos Gydytojų Draugija K. V. A.-jos dvidešimtmečio proga iškelia jos pripažinimo reikšmę, džiaugiasi šiuo laimėjimu. Draugija, sveikindama K. V. A.-jos steigėjus, ypač Dr. S. Jankauską, jos vadovybę ir profesūros narius bei auklėtinius, pasiskildusius plačiame pasaulyje ir likusius Lietuvoje, visiems linki sėkmės ir ištvermės, ir skatina visais galimais atvejais jungtis prie bendro Lietuvos laisvinimo darbo.

Liet. Trem. Vet. Gydytojų Draugija

NEPAGAILEKITE POROS MINUČIŲ

perskaitykite šį pranešimą — tik ką atspaudintos knygos:

- P. Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS 400 paveikslų \$8.50.
Dr. V. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA 968 pusl. 4 žemėlapių \$12.00.
S. Raštiko KOVOSE DEL LIETUVOS 704 pusl. \$7.00.
A. Birono VARDAS TEISYBĖS 32 pusl. \$1.00.
N. Butkienės DVYNUKĖS vaikams apysakos 34 pusl. \$1.00.
Trumpų anekdotų atspaudintos:
A. Merkeliū Jozas Tumas VAIŽGANTAS (jo monografija) 398 pusl. 43 paveikslai \$6.00.
V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ ŠEŠĖLY romanai 3 dalis, 632 pusl. \$6.00.
V. Varnienės DIDŽIOJI VIREJA 792 pusl. \$ 6.00.
J. Georg MOTERYSTĖ ir naturalus giminių reguliavimas, išleisti iš moterystės sunkenybių 224 pusl. \$3.00.

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 tomų įrišti \$21.00, perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leideiui nustatyti piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiku lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite.

Lietuviškos pokštelės Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabaniausko ir kitų dainininkų įdainuotos.
Be to, didelis pasirinkimas: šveicariškų LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMELIŲ dvigubių sportinių ir nesportinių.
Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemazina 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

ATKARPA. Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių sąrašą:

Pavardė, vardas	Nr.	gatvė
Miestas, valstybė		
Parašas		

Puerto Rico nusiaubė Betsy uraganas, sugriovęs daug gyvenamųjų namų ir įvairių įmonių. Virš 20,000 žmonių liko be pastogės.

Rugsėjo 1 d. visi į Windsorą

Sekmadienį, rugsėjo mėn. 2 d.

10 val. 15 min. ryte iškilmingos pamaldos katalikams St. Claire bažnyčioje, kamps Tecumseh Rd. W. ir Victoria g-vės.

12 val. Vainiko uždeginimas prie karių paminklo, Giles ir Queller g-vių sankryžų.

12:15 val. iškilmingos pamaldos evangelikams, Holly Trinity bažnyčioje, Giles ir Parent gatvių kampas.

1 val. pietūs garbės svečiams Norton Palmer viešbutyje, Park St. W. 130.

1 val. p. p. veikia dailės paroda iki 5 val. p. p.

2 val. p. p. futbolo turnyro tęsinys (baigminės žaidynės iki 6 val.).

6:30 val. vakare iškilmingas Ketvirtosios Kanados Lietuvių Dienos — Kanados ir JAV lietuvių susiartinimo šventės aktas ir koncertas, Capitol kino teatro salėje, London St. W. Po koncerto seks šventės uždarymas.

Pirmadienį, rugsėjo mėn. 3 d.

10 val. ryte dailės parodos lankymas. Paroda vyks iki rugsėjo mėn. 19 d. imamai. Bus atidaryta kasdien nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro.

Parodą organizuoja Lietuvių Dailės Institutas, kurio pirmininku yra dail. Telesforas Valius.

Kaip iš programos matyti, windsoričiai lietuviai yra užsimoję atlikti didelį ir garbingą darbą; garsindami lietuvių kultūrą laisvajam pasauliui. Jei jų darbus įvertina ir jais domisi kitų tautų aukšti pareigūnai, tai tuo labiau reikia domėtis mums patiems.

Windsoro lietuviai prašo laisvai kukiros paramos — dalyvauti toje šventėje. Tuo mes ne tik paremsime jų kilnų darbą, bet ir patys turėsime progos gražiai ir maloniai praleisti laiką ir pasigerėti jų darbo vaisiais. Neužmirškime, jog rugsėjo mėn. 1 d. visiems lietuviams, o mums detroitiečiams ypatingai, reikia vykti į Windsorą.

J. Rekašius

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

Lietuvių Dienos programa numatyta:

Šeštadienį, rugsėjo 1 d.

11 val. ryte Dailės parodos atidarymas. Paroda vyksta Willistead Art Gallerie, Willistead Park, Richmond ir Kildare gatvių kampas.

2 val. p. p. VI-ųjų šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto žaidynių futbolo turnyras. Vyksta iki 6 val. Wigle Park Erie St.

2 val. — 2:30. Lietuviškos pusvalandis per Windsoro CBE radijo stotį.

6 val. vakare balius-šokiai kariuomenės salėje (Armories), London St. W.

NAKVYNĖS SVEČIAMS AT-
VYKSTANTIEMS Į JAV IR
KANADOS LIETUVIŲ SUSI-
ARTINIMO ŠVENTĖ

L. B. Detroito apylinkės valdyba susitarė su dviem viešbučiais Detroito, kuriuose galės apsigyventi visi atvykstantieji į IV-ąją Kanados Lietuvių Dieną — JAV ir Kanados Lietuvių Susiartinimo šventę, kuri įvyks š. m. rugsėjo mėn. 1-3 d. d. Windsore, Kanadoje, pašonėje automobilių pramonės centro Detroito.

Vienas iš tų viešbučių — "Yorba Hotel", 4020 W. Lafayette, Detroit 9, Mich., telef. TA 5-2250 — yra tik keturių bloką atstume nuo Ambassador tilto, kuriuo vartojama į Windsorą — Kanadą. Šis viešbutis randasi ramioje

vietoje ir kainos palyginti nebrangios: kambariai be vonių vienam asmeniui — \$3, \$3.25 ir \$3.50, dviems asmenims (double bed) — \$4 ir \$4.50, kambariai su voniom — vienam asmeniui — \$4, dviems asmenims (double bed) — \$6 ir dviem asmenims (twin bed) — \$7.

Kitas viešbutis — "Madison-Lenox", kamps Madison ir John R, vienas blokas nuo Grand Circus Pk., telef. WO 3-3900 — yra miesto centre ir ištaigingesnis. Kainos jame sekancios: kambarys vienam asmeniui — \$5 ir daugiau, kambarys dviems asmenims (double bed) — \$7.50, \$8.50 ir \$9.50, kambarys keturiems asmenims — \$15.

Į abu šiuos viešbučius galima kreiptis tiesiogiai arba, iš anksto prisiusint pinigus, užsisakyti per L. B. Detroito apylinkės valdybos narį Bronių Polikaitį, 15483 Ward Ave., Detroit 27, Mich., telef. UN 4-5481.

Dar kartą visiems primename, neužmiršti pasiimti asmens dokumentus (pilietybės popierius arba žalią DP kortelę), kurie bus reikalingi pervaziuojant Kanados sieną.

V. Kutkus

SKAUTAI

VADOVŲ PASKYRIMAI
AUSTRALIJOSJE

(sks) Glaudesniems ryšiams su Vadijomis Amerikos kontinento palaikyti Australijos Rajone Sesijsios vadeivė paskirta psktn Irma Laisvėnaitė ir Brolijos vadeiva — psktn. A. Bakaitis. Brolijos-Sesijsios santykiams derinti Pirmijos Pirmininkas naujai kadencijai pasikvietė Rajono vadu vyr. sktn. A. Krausą, iki šiol šias pareigas ėjęs. Melbourne tuntu tuntininku patvirtintas vyr. sktn. B. Dainutis. "Ventos" vietininkas psktn. J. Urbonas jo paties prašymd mdeleistas iš pareigų, naujuoju vietininku Brisbanėje paskirtas vyr. sktn. P. Stelmokas. Australijos rajono dvasios vadovu paskirtas kun. P. Butkus.

SKAUTISKAS ĮNAŠAS
VASARIO 16-SIOS
GIMNAZIJAI

(sks) LSS Tarybos Pirmijos prarastame gerajame darbelyje Vasario 16 d. gimnazijos rūmų išpirkimo reikalu Atlanto pakraščio skautiškos vietovės pasiekė tokių rezultatų: Waterbury — \$31.59, Hartford — \$15.00, Worcester — \$62.50, Boston — \$18.20, New York — \$15.00. Viso surinkta \$142.29. Šiuo metu rajone vyksta Džiamborės Fondo vajas.

SUTIKTUVES IS STOVYKLOS GRĮŽUSIEMS

(sks) Chicago skautų rėmėjai Dr. Budriai savo bute suruošė skautišką pobūvį — sutiktuves šios vasaros stovyklos vadybei. Šią vasarą Pr. Rako skautams pavestose stovyklavietėje

prie Custer, Mich., stovyklavę skautai-tės praleido 3 savaites maloniame gamtos prieglobstyje. Pobūvio pabaigoje svečiams buvusi parodyta pernykštė skautiškų stovyklų filma.

CHICAGIŠKIŲ SKAUTŲ
POSTOVYKLINIAI DARBAI

(sks) Chicago sk. vyčių dr-vė, vadovaujama vyr. sktn. J. Liubinsko, iškylavo Cedar Lake, Ind., Tėvų Saleziečių ūkyje. Ten jie pravedė lauzą svečiams ir stovyklaujančiam lietuviškam jaunimui.

Chicago akademikai skautai dvi dienas iškylavo prie Lake Geneva, Wis. (rugs. 4-5 d.). Gražiai praleistas laikas gamtoje ir prie skautiško laužo, kurį pravedė senj. A. Mickevičius. Humoro laikraštėlių "Sumuštinis" redagavo senj. R. Vėžys. Iškyloje dalyvavo apie 60 akad. skautų ir svečių.

TEVYNĖS LABUI
MELBOURNIEČIAI!

(sks) Melbourne tuntu 15 skautų-čių įsigijo Tautinį Ženkla. Jo programą jie išėjo sktn. A. Zubro vadovaujamuose liuanistiniuose kursuose per 3 metus. Iškilmingoje sveigoje buvo įteikti kursų baigusiesiems atitinkami ženklai. Tautinio ženklo programą ir ne Melbourne gyvenantieji skautai-tės gali įteikti Korespondenciniuose Lituanistikos Kursuose, kuriuos veda sktn. A. Zubras.

ZODIS KENCIANČIAI
LIETUVAI

(sks) Vyr. sktn. B. Dainutis Melbourne radifone įkalbėjo juoston Australijos Rajono skautų vadovybės vardu žodį Tėvynę likusiems broliams ir sesėms. Jis trumpai nušvietė liet. skautų veikimą Australijoje, sveikino sunkią dalį nešančius Lietuvoje ir linkėjo, kad netrukus ateitų dienos, kada visi skautai galėtų stovyklauti išlaisvintos Tėvynės pušynuose.

ST. CATHARINES

GRAŽUS PAVYZDZIAI

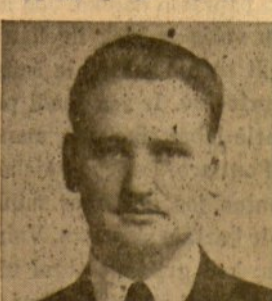
St. Catharines lietuviai kelių metų bėgyje besiorganizuodami į bendruomenę ir kitas organizacijas susiskaldė ir pakriko. Paskutiniu laikotarpiu švitelejo dvi gražios prošvaitės, kurios, jei bus einama toliau tuo keliu, gal vėl suves lietuvių į vieną būrį. Šios prošvaitės yra savišalpa.

Liepos mėnesio pabaigoje skaitlingoj p.p. Liaugų šeimoje mirė jauniausias sūnelis. Jo laidotuvių p. Puslys ėmėsi iniciatyvos parinkti aukų. Kelių valandų laikotarpyje aukų surinko \$59.

Tuo pačiu laikotarpiu buvo gauta žinia, kad staiga susirgusi ir guli ligoninėje lietuvaite Liuda Daubaraitė. Buvo sprendžiama, kad ji iš savo mažai apmokamo uždarmo gali neturėti sutauptų. Kitas iniciatorius J. Satkus jos parėmimui surinko \$69. Prie aukų rinkimo prisidėjo ir kiti asmenys.

Šie du pavyzdžiai rodo, kad St. Catharines lietuviai, kai mato reikalą, moka būti ir vieningi ir duosni.

I. Š.
RADIO — TV TAISYMAS
AMUR CO.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS
Darbas garantuotas.
Šaukti kiekvieną laiką
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Dar kartą buvom susirinke

Kai Dirvoje (rugp. 9, 1956) pasirodė aprašymas vardinį, kur įvyko pasikalbėjimas apie melą, maldą ir politiką, tai natūralu, kad tas buvo tikra staigmena visiems tame pasikalbėjime dalyvavusiems. Telefoniniai skambėjimai, o pasnėkėsiuose džiaugiasi, kad jų pareikštos nuomonės pateko į platų pasaulį. Tie, kurie nebuvo Dirvos skaitytojai, bėgo į knygynus to Dirvos numerio nusipirkti. Gi kai Drauge (rugp. 13, 1956) pasirodė atsiliepimas dėl mūsų pareikštų minčių, tai susitarėme tuoj susirinkti ir vėl pasikalbėti. Susirinkimas įvyko ir jame buvo pareikštos tokios mintys:

— Aš nemaniau, kad mūsų būrelyje galėjo būti toks, kuriam atėjo mintis mūsų pasikalbėjimą surašyti ir pasiųsti Dirvai.

— Bet labai gerai, kad taip padaryta. Juk čia didelės svarbos klausimas. Ir tas negali gi nerūpėti plačiajai visuomenei.

— Dr. J. Daugailis, Draugo bendradarbis, atsiliepdamas į mūsų pasikalbėjimą, savo raštui uždėjo tokią antraštę: Dirvos bendradarbis ir inkvizicija. Tarsi mūsų pasikalbėjime inkvizicija būtų buvęs pagrindiniu dalyku. Inkvizicija buvo tik pripuola-mai užsiminta, o pagrindinis dalykas buvo ir tebėra konfliktas tarp to, ką pasakė vysk. Brizgys ir ką parašė Draugas.

Vysk. Brizgys buvo parėškęs, kad į Washingtoną negali vykti maldos atkalbėti dėl laiko stokos, o Drauge buvo aiškinta, kad ir prel. Balkūnas ir vysk. Brizgys atsisakė Washingtonan vykti maldos atkalbėti dėl to, kad Lietuvoje tautininkų valdžia buvus negera katalikams. Dr. Daugailis apie tą pagrindinį dalyką nei amt.

— Dr. Daugailis va išveda, būk mes darę insinucijas, prikišdami, būk vysk. Brizgiui nerūpinti tiesa. Mūsų gi buvo sakyta, kad vysk. Brizgys, kurs sakė, kad Washingtonan nevyksta dėl laiko stokos, tyli, o Drauge apie jo nevykimo priežastį visai kitaip nupasakojama. Ir tada statėme klausimą: Ar gali jam (vysk. Brizgiui) nerūpėti tiesa? Kas gali čia įžiūrėti insinuciją arba šmeižtą? Tik tas, kurs savo akyje nemato balkio, o savo artimo akyje mato krislį.

— Dr. Daugailis va toliau rašo, kad Drauge straipsnis apie maldą buvo įdėtas be vysk. Brizgio žinios, be jo sugestijų. Todėl, girdi, laikraščio slapukas, mesdamas kaltinimus vyskupui, parodą, ko jo teigimai verti. Bet niekas iš mūsų ne iš tolo neužsiminė apie tai, kad minėtas Drauge straipsnis galėjo patekti pagal vysk. Brizgio patarimą ar norą. Dr. Daugailis ieško to, ko nepamatė.

— Bet štai klausykime, kokį dar tas autorius mums stato klausimą. Girdi: o kuo gi lietuviai katalikai kalti, kad koki ispanai, lenkai ar vokiečiai kryžiuočiai atliko kokias neteisybes? Kaltinti lietuvius katalikus už kryžiuočių, ispanų ar lenkų neteisybes mums nei sapne nesisapnavo. Tą priekaištą prasima-nė Draugo Dr. Daugailis, neįstengdamas atremti to, ką mes pareiškėme melo ir maldos klausimu.

— Mes statėme klausimą, ar Bažnyčios vadai yra atšaukę ir apgaileję amžių bėgyje padarytas skriaudas? Ar yra atšaukę Inkvizicijos teismų sprendimus? Ar yra apgaileję ant laužų sudeginimus? Į tai gauname va kokį atsakymą: "Kryžiuočių ir inkvizicijos darbus ne kartą yra pasmerkęs popiežius." Kodėl to nepaminėti faktiškai?

— Taip faktiškai paminėjimas čia reikalingas. Kuris popiežius, kada ir kaip atšaukė ir apgailejo savo neklaidingų pirmtakų klai-

dingus, barbariškus ir nekritiškiškus darbus.

— Įsidėmėtina va dar kas: mūsų kritikas sako, būk kryžiuočių ir inkvizicijos darbus ne kartą esąs pasmerkęs popiežius. Reiškia, tą padarė tik vienas popiežius. Tiesa, užtenka ir vieno, bet faktiškas nurodymas būtinai reikalingas. Tada krikščionys demokratams, sekdami tą popiežių, apgailestų ir atšauktų savo klaidingus darbus. Po to galėtų kvieisti juos pasekti ir tautininkus. Nebent krikščionys demokratams skaito save neklaidingais ir neklystantčiais.

— Va mūsų kritikas dar išvedžioja, kad Dr. Biežis, J. Bačiūnas ir eilė kitų tautininkų nerūpį bijoti savo nepritarimą parodyti Lietuvoje parodytiems prievartos darbams. O ar jie yra parodę savo pritarimą prievartos darbams?

— Mūsų kritikas savo raštą baigia pasakojimu, kad lietuviai katalikai stebėsis tautiško supratimo silpnumu tų asmenų ir laikračių, kurie visų laikų, visų inkvizicijų kaltes norės sukrauti

ant savo brolio lietuvio, vien todėl, kad jis katalikas. Kadangi tokių asmenų ir tokių laikračių, kokius čia suminėjo Dr. Daugailis nėra, tai prisieina stebėtis tokiu jo skystimavimu.

— Aš va turiu Draugą (rugp. 4, 1956), kur tas pat Dr. J. Daugailis rašo apie Olandijos socialdemokratų persiorientavimą. O jų tas persiorientavimas toks, kad pradėję veikti išvien su katalikais. Tai, girdi, reiktų, kad ir lietuvių socialdemokratai juos pasektų, atsižadėdami priešreliginę tendenciją ir t.t.

Bent maldos reikale lietuviai socialdemokratams yra persiorientavę. Anuomet Visuotiniame Amerikos Lietuvių Seime, įvykusiame New Yorke, katalikams pasiūlius Seimą atidaryti maldą, socialdemokratams su kitais netikintais smarkiausiai pasipriešino, kad maldą būtų kalbama. O dabar ar yra bėdos su socialdemokratais dėl maldos? Jokios. Bet kitaip maldos reikale persiorientavę katalikų vadovybė. Dvasininkai kviečiami atsisaką vykti Washingtonan sukalbėti maldą sąskrydžio banketą pradėdant.

Tai mat kaip progresavo socialdemokratams ir kaip progresavo katalikų vadovybė maldos klausimu.

Tuo ir buvo baigtas antras mūsų pasikalbėjimas.

Ten buvęs

Kitataučiai televizijoje

EDV. KARNENAS

Televizija, kurios idėjos pradininkas yra prancūzas Senleco (1877), taip pat vokiečiai Nipkow (1884), vėliau tyrinėta ir vystyta 1907 m. Rossing Rusijoje ir Campbell-Swinton Anglijoje, pirmą kartą demonstruota laidais 1925 m. John Logie Baird Anglijoje ir Charles F. Jenkins Amerikoje, abiem naudojant Nipkow sistemą, pradėta naudoti siauram maste II-jo karo metu, tik 1947 m. imta gaminti dideliu mastu viešajam naudojimui. Šiandien pasiekė nepaprastą išsivystymo Jungtinės Amerikos Valstybėse ir sparčiai plečiasi kitose valstybėse.

Šiandien beveik kiekvienoje amerikiečių šeimoje randame didesnio ar mažesnio ekrano TV priimtuvą, visuose dideliuose ir didesniuose miestuose yra TV siųstuvai (stotys), ir priimtuvai prieinami kiekvienam vidutiniam amerikiečiui, nors jie yra brangesni už radijo priimtuvus.

Suprantama TV reikšmė žmonių patogumui, kada jos pagalba žmonės savo namuose turi teatrą, nors tai nenustelbia visiškai radiją kino ir kitokių teatrų. TV reikšmė yra nepaprasta žmonių civilizacijai ir kultūrai, politikai ir komercijai, greitam susisiekimui ir skubiai informacijai.

Komerčinu pagrindu vedama televizija Amerikoje neapsunkina milijonų žiūrovų ir klausytojų jokioms mokesčiams. Milijonus dolerių kasmet išleidamos pramonės ir prekybos kompanijos bei įmonės, garsindamos savo gaminius, apmoka milijoniškas TV eksploatacijos išlaidas. Gausus techninis ir įvairių meno šakų pirmaeilis artistų personalas kasmet uždirba milijonus dolerių. Vyrauja muzikos ir humoro pusvalandžiai, būdingi amerikiečių vidutiniam skoniui. Bet ir klasiniai dramos bei muzikos veikalai vis daugiau vietos užima. Palyginimui Robert Montgomery dramų pastatymai, kurie nepasizymi žmogudystėmis.

Įvairių TV pusvalandžių serialai, norėdami pritraukti vis daugiau žiūrovų ir klausytojų, skiria daug specialių mažesnių ir didesnių premijų gaminiais ir pinigais, organizuodami įdomias varžytines, iššaukdami norinčius atsikvinti į kruopščiai parinktus klausimus iš įvairių mokslo, politikos, sporto ir komercijos sričių. Tuo pasižymi savaitiniai De-

Soto-Plymouth Dealer (Groucho Marx), Beat the Clock, Big Surprise, Old Gold — Two for the Money, Name that Tune, Pay the Consequences ir ypač kosmetikos gamintojo Revlon pusvalandžiai su savo \$64.000 Question bei tokio pat dydžio čempionatu.

Tie didelių premijų pusvalandžiai prirakina prie TV milijonus amerikiečių. Juose galima matyti įvairių žinovų, nuostabios atminties varžovų, vyrų ir moterų, suaugusių ir vaikų, net "vunderkindų". Tarp amerikiečių dažnai puikiai pasirodo ir kitataučiai, kitų kraštų atstovai arba neseniai į JAV atvykę imigrantai, būvę DP.

Ir kokių nuostabių fenomenų tenka pamatyti! Antai dešimties metų berniukas laimi Big Surprise \$100.000 premiją, puikiai atsakydamas į sunkius klausimus iš biržos judėjimo. Kitas kiek vyresnis — iš kitos srities. Kiniečių kilmės amerikietė verkia iš džiaugsmo laimėjusi tūkstančius dolerių, atsakiusi į klausimus iš vieno sporto klubo istorijos. Du italų kilmės amerikiečiai batišiuviai triumfuoją laimėję po \$64.000 iš operos istorijos. Buvęs DP čekas Stevens nuste-bina visą Ameriką laimėdamas \$64.000 iš JAV istorijos ir dar kartą čempionatą prieš seną amerikietį. Izraelio jauna mokytoja Rachel, laimėdama didelę premiją, padaro didelę reklamą savo tėvynei. Danų šiaurės tyrinėtojas, senas jūrininkas, kelių knygų autorius, laimi tūkstančius dolerių iš septynių vandenynų žinyno. Senutė amerikietė laimi didelę sumą pinigų iš komercijos.

Antras iš paminėtų italų batišiuvių, laimėjęs premiją, milijonams amerikiečių pasakė: "Tas gali atsitikti tik Amerikoje. Bet aš niekada neužmiršiu savo tėvynės Italijos". Graži Izraelio mokytoja Rachel turėjo progos pasakyti: "Seniau mano tautiečiai vyko į Palestiną numirti. Dabar jie vyksta tenai gyventi ir kurti. Amerikiečiai dykumose sukūrė turtingą Ameriką. Mes sausumoje kuriame Izraelį". Su ja varžybose dalyvavęs airių kilmės amerikietis įteikė jai specialiai iš Airijos persiųsdintą airių tautinį augalą "Shamrok", kuris tuoju laiktu buvo nugabentas į Jeruzalę ir ten su dideliu iškilmingumu priimtas ir pasodintas. Ar tai ne puikus Airi-

Pažanga šimtmečių atgal

A. ŠIMKUS

Santarvės žurnale paskelbtas įdomus A. Šimkaus rašinys apie sovietinio mokslo tuštybes. Su tuo straipsniu skaitytojus ir supažindinam, perspausdinami didžiąja jo dalį. Red.

Kodėl sovietams stalininėje gadynėje būtinai prireikė nuosavo biologijos "mokslo"? Prieš atsakydami į šį klausimą, turime pirmiau pažiūrėti, kaip jie ruošė savo "naujamajai" doktrinai pagrindą.

Peržvelgus tuomet dar gyvus visus konservatyviusios pasaulio mokslininkus, kurie dar nenorėjo atsisakyti Lamarcko pažiūrų, jų žvilgsnis sustojo ties Vienos zoologijos profesoriumi Paul Kammerer. Šis zoologas užsispyręs darė bandymus šio šimtmečio pirmame ketvirtyje su šliužais ir tvirtino, kad modifikacija, t. y. įgytieji požymiai aplinkai veikiant, yra paveldimi. Savo tyrinėjimų rezultatus jis vėliau paskelbė knygoje. Ir kadangi jis buvo prokomunistinio nusistatymo, tad juo labiau priimtinesnis, todėl buvo pakviestas Maskvos universitetan biologijos profesorium.

Vakarų biologai pakartotinai

jos ir Izraelio kraštų pademonstravimas?

Stebint tokius TV vaizdus lietuviams, be abejo, kyla mintis, ar neatsiras kas iš lietuvių arba lietuvių kilmės amerikiečių, kurie panašia proga gražiai pagarsintų Lietuvą.

Nežiūrint, kad Amerikos TV vyrauja žydų, airių ir italų kilmės amerikiečiai sponseriai ir artistai, atrodo, kiekvienos tautos atstovai yra darys atdaros pasirodyti prieš milijonus amerikiečių televizijoje. Neabejotina, kad lietuvių tarpe taip pat yra įvairių sričių žinovų ir fenomenų, tik jie turėtų būti drąsesni, kaip yra pasirodę kitų tautų atstovai. Čia didelės galimybės ypač mūsų gabiam jaunimui, mūsų moksleivijai.

buvo reikę norą pamatyti pačius jo bandymų objektus, bet Kammerer vis atsisakydavo. Pagaliau nusileido, ir buvo atidžiai patikrinti jo minėtieji šliužai. Pasirodė, kad būta apgaulės — jo paties, ar jam pataikavusio asistento. Apgaulės atidengimo pritrenktas, Kammerer parašė Maskvos galiūnams apgailestaujantį laišką ir pats nusižudė 1926 metais. Kremlius ir vėl liko be mokslinio pranašo...

SODININKO MIČIURINO ŽVAIGZDŽĖ

Tada buvo sustota ties I. V. Mičiuriniu (1855-1935), savamokslu sodininku.

Jis vertėsi vaismedžių auginimu ir jų prekyba. Mičiurin importuodavo vaismedžius, vaiskrūmius ir jų skiepus iš žiauresnio klimato kraštų (Kanados, šiaurės Amerikos). Čia juos skiepydavo, vartodamas įvairius paskiepius, tikėdamas, kad šitokios veislės tuo būdu kryžiuosios ir kad iš jų turėjo rasti visai nauji hibridai, su naujomis savybėmis. Ir leido jį jas rinkon jau, kaip "naujas" ir "nuosavas".

Žinoma, tos importuotos veislės buvo vertingesnės už vietines rusiškas tiek skonio, tiek ir žiauriam klimatui atsparumo atžvilgiais. Sovietų vyriausybė dar Lenino laikais tai įvertino, jo sodininkystės įmonę paverė Intsitutu, o jį padarė "mokslininku".

Mičiurin pripažino tik Lamarcko pažiūras ir paveldėjimą, visiškai atmėsdamas Mendelio dėsnius, — jam genetikos mokslo labirintai iš viso buvo perkomplikuoti. Jis tvirtino, kad tarp rūšinių skiepijimų ir kryžminių esąs išvedęs daug naujų vaismedžių bei vaiskrūmių rūšių ir veislių. Tik, deja, niekas iš Vakarų mokslininkų, darydami savo bandymus, negalėjo gauti tų pačių rezultatų, kuriais Mičiurin

gyrėsi... Neatsižvelgiant į tai, pasak prof. Dobžanskio, jis niekad nebuvo Sov. Rusijoje kritikuotas ir jo darbų rezultatai, nors nepagrįsti moksliniais duomenimis, buvo pripažinti, kaip doktrina biologijoje.

Šiaip ar taip, visgi tas vadinas Mičiurino mokslas buvo reikalingas suvesti į kokią nors vientisą sistemą ir bent ryškiasias spragas užkamšyti. Tam reikalui ir buvo parinktas T. D. Lysenko. Jam padėjėju buvo paskirtas Prezento, studijavęs filosofiją, gudrus ir mokėjęs formuluoti kokias tik nori suktas mintis. Ir taip buvo netrukus sukurtas "nuosavas" sovietiškas biologijos mokslas mičiurinizmas, naujas mokslas, — o iš tikrųjų jo pagrindu tebuvo tik tas šimto metų senumo lamarckizmas. Pažanga padaryta šimtu metų, tik ne pirmyn, o atgal...

GENERALINĖ REPETICIJA

Pagaliau buvo ryžtasi lemiama smūgiui sunaikinti moderninį biologijos mokslą, pagrįstą Mendelio — Weismanno — Morgano tyrinėjimais ir išvadomis. Tam tikslui buvo suaukta Visąjunginės V. I. Lenino Vardo Žemės ūkio Mokslių Akademijos sesija, įvykusi 1948 m. liepos 31 — rugpjūčio 7 dienomis.

Jon suvažiavo atstovai ne tik iš Sovietų Rusijos, bet ir visų satelitinų kraštų. Iš Lietuvos buvo parinkti jau minėtieji aną kartą mūsų profesoriai J. Kriščiūnas ir T. Ivanauskas. Judviečių ir visų kitų šios specialios sesijos dalyvių uždavinys buvo susipažinti su paskutiniu sovietinio mokslo žodžiu, o grįžus namo "įtikinti" biologijos mokslininkus atsisakyti nuo tikrojo genetikos mokslo ir persiimti naujojo mičiurininio tikėjimo.

Sesijos pirmomis dienomis atakan prieš genetikos mokslą ir, kaip sovietuose įprasta, prieš atskirus mokslininkus asmeniškai, išėjo pats Lysenko su savo padėjėjais. Pagal sovietinio ritualo reikalavimus, jis pirmiausia visais gnlmais keiksmazodžiais iškoliojo genetikos mokslininkus su Mendeliu, Weismannu ir Morganu priešakyje. Jų genetikos mokslas pavadintas "reakciniu", "idealistiniu", nieko bendro ne-

turinčiu su praktiniu gyvenimu, "imperializmo ideologijos ramskė" ir t.t., be abejo, kenkiančiu komunistinei — materialistinei gyvenimo sampratai ir jo struktūrai. Žinoma, daugelį kartų pabrėždamas, kad visa tai daroma su kompartijos ir vyriausybės pritarimu bei užgyrimu...

Tačiau šiam "imperialistinės" genetikos nuvertinimui Lysenko, kaip paprastai, nepateikė jokių mokslinių darbų, pagrįstų statistiniais duomenimis. Savo teigimams paremti jis griebsė tik kankruių techninių biologinių reiškinių, kur nespecialistas būna visai lengva suklaidinti. Be abejo, tai neįtikino profesionalų, — bet kas išdrįs viešai prieštauruti? Keletas drąsesnių genetikų, kad ir kukliai ryžosi dar ginti kaikurias mažiau prakeiktas genetikos mokslo detales, bet tuoj buvo iškolioti reakcionieriais ir nutilo. Ir kadangi žmonės dar norėjo gyventi, tai skubėjo išsiginti, teisintis ar naudotojė išsigimusi būda — apkalinti save ir prisipažinti klydę... Į sesijos pabaigą jau visi kiek išgalėdami liaupsino Lysenko ir mičiurinizmą, išpažino savo kaltes ir klaidas, prisiekė pasitaisyti ir pasiuntė sveikinimo laišką draugui Stalinui, kuris, kaip mokslininkas ir vadas, neturįs lygaus pavyzdžio per visus istorijos amžius!

Be abejo, visa tai buvo pavadinta — mokslininkų "diskusijomis"...

GENETIKA ŽMOGUI PAKEISTI...

Užsienio biologai šios sesijos darbus atsidėję sekė iš sovietų spaudos. Jiems atsiėkėjus nuo pasibiaurėjimo ir pasipiktinimo, pasigirdo iš visur protesto balsai. Pirmiausia pasirodė Amerikos Biologijos Mokslių Instituto pareiškimas — išsamus ir griežtas protestas prieš biologijos mokslų iškraipymus, mokslo dvasios ir mokslininkų naikinimą, kartų smerkiantis Lysenko ir Mičiurino pseudomokslą. Paskui sekė eilė žymių tarptautinių mokslininkų biologų, kurie kada buvo išrinkti Sovietų Mokslių Akademijų nariais, protestų pareiškimai, jog jie atšaukia savo narystę, kol sovietinės mokslo įstaigos nebus išlaisvintos nuo panašių prievartavimų.

Savaime kilo klausimas kartą išsiaiškinti, kokios gi priežastys verčia kompartiją taip remti Lysenko "mokslą" ir naudoti tokias brutalias priemones. Atsakymų ieškota, suvedant įvairius turimus duomenis. Atrodo, kad bene arčiausia prie tiesos bus priėjęs savo atsakyme Indianos Universiteto prof. H. J. Muller, žinomas Nobelio premijos laureatas, buvęs Sov. S-gos Mokslių Akademijos narys ir gerai pažinęs tenyščias sąlygas. Anot jo aiškinių, tas faktas, kad Mendelio — Morgano darbai pagrįsta genetika apima visos gyvosios gamtos, įskaitant ir žmogaus, paveldėjimo klausimų nagrinėjimą, turėjęs palietti ir rusus. Rusai gi esą susidarę suprasintąs pažiūras ir socialines problemas, ir jiems nepageidautinos biologinės imantrybės bei komplikacijos. Prof. Muller mano, kad tai esąs būdingas rusiškas galvoji-mo būdas, kada visus dalykus norima matyti paprastus ir aiškius, tik juoda ir balta, tik taip ar ne, — nieko "pilko", nieko tarpinio. Rusai komunistai negali sutikti, kad a b u d a l y k u, kaip, pvz., paveldėjimo faktoriai ir aplinkos sąlygos, — būtų lygiai svarbūs.

Komunistų partija mano, kad tvarkydama, veikdama ir keisdama ypatingu būdu aplinkos sąlygas, esanti suradusi pilnutinį ir galutinį sprendimą visiems pasaulio negalavimams. Ir kiekvieną idėją ar reiškinį, kurie neatitinka tai susidarytai schemai, jie laiko net grėsme! Kadangi jų idėjos sampratoje — kaip žmonių padaryti laimingą... nėra vietos genams, todėl ir jų buvimas turi būti nuneigtas. Juo la-

(Perkelta į 6-tą pusl.)

TIKRAI SKAIDRUS TAIP, KAIP SKAIDRUS STROH'S STIKLAS...

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

STROH'S ALUS

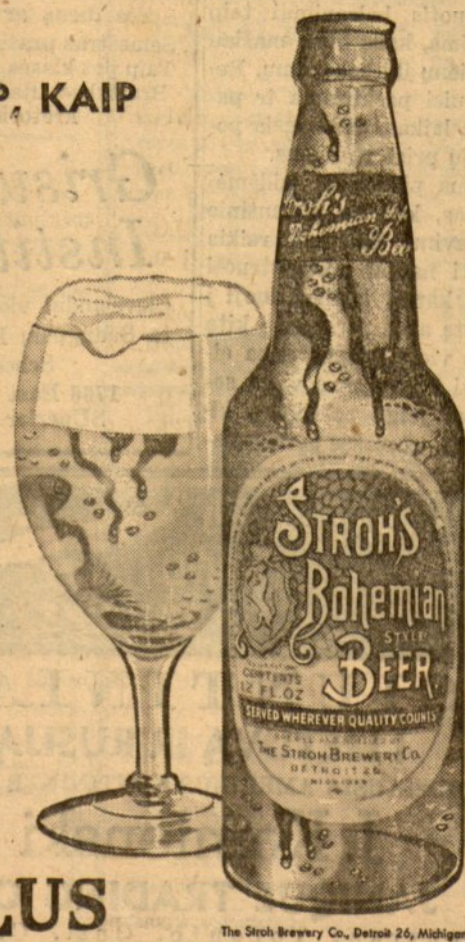
yra lengvesnis, šviesesnis, daugiau gaivinantis, nes jis yra ugnim verdamas prie 2000 laipsnių!

Pirmas paragavimas jums pasakys... jūs niekad neragavot tokio alaus, kaip Stroh's. Ir jūsų paragavimas bus teisingas, nes joks kitas alus nėra daromas kaip Stroh's. Tai verdamas alus. Pabandykite Stroh's. Jis jums patiks. Buteliuose, 12 uncijų dėžutėse ar bare!

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

PREZIDENTO RINKIMŲ FORMALUMAS

Nominavus partijų kandidatus prezidento ir viceprezidento pareigoms, ir oficialių rinkimų dieną atlikus visuotinių balsavimų formalumą, prezidentas nesiskaito oficialiai išrinktas.

Piliečių balsavimas už pasirinktą kandidatą viešu, populiariu būdu, yra kartu balsavimas išrinkimui nežinomos ir mažai kam rūpimos taip vadinamos "elektorių kolegijos", kurią sudaro kiekvienos valstybės elektorių skaičius, atitinkąs tos valstybės senatorių ir kongreso atstovų skaičių. Viso yra 96 senatoriai ir 435 atstovai. Tiek būna tu vadinamų elektorių.

Kiekvienos valstybės elektoriai paskiriami savo balsavimui prezidento ir viceprezidento išrinkimui. Ir savo balsavimų davinius persiunčia Senato pirmininkui, kuris yra viceprezidentas.

Kongreso paskirtą dieną, visus elektorių balsus suskaito senato ir kongreso komisijos kartu su viceprezidentu. Tada prezidentas ir viceprezidentas skaitosi išrinkti.

Elektorių kolegija "išrenka" tuos du asmenis prezidentu ir viceprezidentu, kurie visuotiniuose balsavimuose buvo gavę daugumą balsų. Tačiau yra buvęs vienas atsitikimas, kad "kolegija" prezidentu išrinko kitą, negu visuotiniuose balsavimuose buvo išrinktas prezidentas.

Visuotini balsai ir elektorių balsai

1952 metais visuotinu balsavimu Eisenhoweris gavo 31,875,451 balsą, Stevensonas 25,668,925. Eisenhoweriui teko 442 elektorių balsai, Stevensonui 89.

Elektorių balsai nesiskirstomi proporcingai visuotini balsavimų balsams, bet visos valstybės balsai tenka tam kandidatui, kuris toje valstybėje laimėjo paprastą, kad ir mažą daugumą balsų.

Partijų nominacijų suvažiavimuose šiemet demokratų konvenciją sudarė 1,372 partijos formaliai rinkti delegatai.

Respublikonų — 1,323 delegatai.

Kandidato nominavimui užtenka paprastos daugumos, taip pat pav. demokratų kandidatui laimėti nominaciją reikalinga buvo ne mažiau kaip 686½ balsų, jeigu nebūtų galėjęs gauti daugiau. Ypatingu sutvarkymu, balsai skaldomi ir pusiau. Didžiausia kova demokratų konvencijoje buvo negrų teisių klausimu, šiauriečių reikalavimu pietuose maišyti negrus su baltaisiais mokyklose ir visur kitur, sulyg Aukščiausiojo Teismo sprendimu 1954 m.

Siemet, prieš prezidento nominaciją pradėta plačiai diskutuoti katalikų balsai ir jų reikšmė balsavimuose. Kartu daug reikšmės dedama į šiaurės negrų balsus ir į žydų balsus.

Nors katalikų yra apie 30,000,000, tačiau, nežinant jų aukštųjų vadų pastangų savo svorio iškėlimo pasekmių nėra, nes jie susiskaldę į demokratų ir respublikonų. Panašiai yra ir su negrais ir žydais, tačiau jų guderini politikieriai išnaudoja padėtį įtikindami partijas, kad jie kontroliuoja tiek ir tiek šimtų tūkstančių negrų balsų. Ir jie laimėjo daug ne tik politinių vietų, bet didesnes privilegijas už baltuosius.

Žydai šį kartą aiškiai pasirodė, kad nėra taip vieningi. Amerikos Judaizmo Taryba paskelbė, kad ji nesutinka ir nesiskaito su Sionistų žydų politine organizacija, kuri kartu dirba ir Amerikos politiką valdyti ir Izraelio valstybę statyti. Judaizmo judėjimo vadai skelbia visą sa-

Stipendija technikos mokslams eiti

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga 1952 m. įsteigė "Išvežtųjų ir Ištremtųjų Lietuvių Inžinierių ir Architektų Vardo Stipendijos Fondą", kurį sudaro 8-gos narių aukos. Pirmasis šio Fondo stipendijatas kol. Mečislovas Bružas jau baigia technikos mokslus Vokietijoje.

Nuo š. m. rudens semestro bus skiriama nauja stipendija technikos mokslams eiti stipendijoto pasirinktame Europos Universitete bei kitoje aukštojo mokykloje. Stipendijos dydis bus nustatytas pagal pragyvenimo lygį

tuotui, nenori praleisti progos balsuoti. Mat, iš ano seno adreso gali ateiti kitas pilietis balsuoti, kuris formaliai persiregistravo apsigyvenęs jūsų buvusiame bute. Ir vienas tų dviejų balsuotojų įrašų knygoje klaida bus sušukta.

Pastoviai gyvenęs pilietis, jei balsuoja nors kas du metu svarbiuose rinkimuose, kaip burmistro, gubernatoriaus ir prezidento, daugiau registruotis nereikalauja. Bet jeigu praleis vienus prezidento rinkimus nebašavęs, privalo patikrinti savo registravimosi stovį kitais rinkimais Election Board įstaigoje, nes kitą kartą nuėjus balsuoti gali patirti, kad jis neskaitomas formaliai įregistruotu. Tada lieka laukti kito mato registracijos paskelbimo laikotarpio ir tada naujai įsiregistruoti.

High School Diplomas

Gaukite savo diplomą... gaukite geresnį darbą. Imkite kiek norite kursų. Klasės dieną ar vakarais. Semestras prasideda rug. 10. Taip pat klasės Real Estate, Braižybos, Radijo-TV, Sekretoriato.

Griswold Institute

Clevelandui vienintelė skaita Suaugusių Privati High School.
1766 East 12th St.
Superior 1-7200

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR RUSIJĄ

PER DIDŽIAUSIĄ AMERIKOS KONTININTE BENDROVĘ

J. Kamienski JANIQUE TRADING CO.

Centras: Toronto, Ont., Canada
835 Queen St. W. Tel. EM 4-4025.

Skyriai JAV:

New York City, N. Y., 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470
Pittsburgh, Pa., 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759
Minneapolis, Minn., 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330
Buffalo, N. Y., 1162 Broadway. Tel. FI 1272

Newark, N. J., 102 — 16th Avenue. Tel. BI 2-6816
Philadelphia, Pa., 725 W. Girard Ave. Tel. ST 7-1422
Cleveland, Ohio, 1029 Fairfield Ave. Tel. CH 1-5547
Chicago, Ill., 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR 8-6780

ir 10 kituose miestuose Kanadoje ir JAV.
Pilna garantija kiekvienam siuntiniui. Dviejų savaitėlių pristatymas. Jūsų giminės tenai gaus siuntinį be jokių maitų.
DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA BENDROVĖ!

studijų krašte ir bus užtenkamas pragyvenimui.

Kandidatas stipendijai gauti paduoda prašymą ALIAS Centro Valdybai pridedamas savo gyvenimo aprašymą, išeito mokslo pažymėjimo nuorašą, asmens fotografiją ir Lietuvių Bendruomenės (bei kitos lietuviškos organizacijos, jei pastarosios vienetu nėra stipendijoto gyvenamąją vietovę) rekomendaciją. Prašymai siunčiami iki š. m. spalio mėn. 10 d. ALIAS Sekretoriui šiuo adresu: Juozas Rašys, 15 Wendover St., Dorchester, Mass., U. S. A.

MIRĖ AGR. BALYS SPOKAS

Šių metų rugpjūčio mėn. 16 dieną apie 12 val. naktį po sunkios operacijos mirė agronomų gerbiamas bičiulis dipl. agronomas Balyš Spokas - Spokevičius. Agronomų šeima vėl prarandama, o naujų užimti tas vietas neatsiranda.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
628 Engeneer Bldg.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Pažanga atgal...

biau, kad genetika kaip tik aiškiai paneigia iš aplinkos įgytų požymių paveldimumą (Weismann)! O juk šios rūšies paveldimumas būtina reikalingas visiems tiems reformatoriams, kurie yra užsimoję žmogų ir visą žmoniją perdirbti ant savo kurpalio trumpiausiu laiku. Sovietinė sistema (aplinka juk kuria, ar net, kaip jau sakoma, sukūrė "naują" sovietinį žmogų (aplinkos įtakoje įgytieji požymiai), — tad tie požymiai privalo būti paveldimi ainių... kitaip tariant, ne tik turi, bet ir gali atsi-rasti nauja sovietinio žmogaus veislė.

Iš tikrųjų, tai būtų įdomi medžiaga ir tema humoristinei apysakai. Bet Stalino laikais į tokį "mokslo" buvo žiūrima visai be humoro.

Tą pačią Mullerio mintį amerikiečių magazinas TIME nesenai nusakė kitais žodžiais, kalbėdamas apie Lysenko žlugimą: "Čia galėjo būti kaikas gilesnis: — neapykanta priimtajam genetikos mokslui, nes jis tiesioginiai nepalaiko marksistinės dogmos apie žmonių lygįbę ir jų gebėjimą tobulėti (perfectibility)".

ISPRIEVARTAVIMO AKTAS VILNIUJE

Lietuvos mokslininkai, savaime suprantama, negalėjo išvengti bendro likimo su rusų biologais. Kaip praėjusį kartą minėjau, panaši sesija buvo sušauk-

ta Vilniuje, 1948 m. rugsėjo mėn. 20-22 d. Bet, matyt, Maskva nepasitikėjo, kad vieni lietsviai norėsią ir galėsią persiorientuoti. Į Lietuvos TSR Mokslų Akademijos visuotinio susirinkimo sesiją Vilniun Maskva atsiuntė dvi savo atstovus.

Sesijos specialiuosius pranešimus pradėjo Lietuvos TSR Mokslų Akademijos tikrasis narys prof. Jonas Kriščiūnas. Jis plačiai apibūdino maskvinėje sesijoje išklaustą Lysenko evan-geliją, pripasakodamas, biologiškai žiūrint, įvairių nesąmonių. Aišku, pats prisipažino anksčiau neturėjęs supratimo apie sovietų mokslo vienintelę tiesą — mičiurinizmą, mušėsi ir krūtinę, kad neparodęs tinkamo kovingumo už tų teorijų įgyvendinimą praktikoje ir apkaltino mūsų žemės ūkio Akademijos mokslinius bendradarbius, jog jie irgi nerimtai žiūrėję į Mičiurino ir Lysenko darbus. Visgi Maskvos sesijos nuotaitos jam nepavyko tinkamai perduoti — jo kalboje stigo spalvingų pasikolijimų...

Tuo atžvilgiu kiek geriau pasirodė antras delegatas — prof. T. Ivanauskas. Jis pirmiausia supažindino su "antimokslinėmis" Morgano — Mendelio — Weismanno teorijomis, kaip "reakcinėmis koncepcijomis" biologijos mokslo srityje. Bet tas pagrindinių paveldėjimo mokslo dėsnių paneigimas buvo toks paviršutinis ir silpnas, kad kiek-

vienas, kas su jais buvo susipažinęs, galėjo klausti save: kažin, ar pats pranešėjas tiki, ką kalba?... Profesorius turėjo nutyliėti apie mutacijas, modifikacijas ir fluktuacijas, o taip pat neprisiminti, kad Vakarų mokslininkai jau seniai buvo atradę priemonių dirbtinėms mutacijoms išsukti (kolchicinas, rentgenas ir t.t.) ir tikrai turi galimybių augalų bei gyvulių prigmčiai pakeisti. Tvirkiau pasijuto, perėjęs prie lamarckizmo ir darvinizmo teorijų "išvystytojo" ir "patobulintojo" bei jų pri-takintojo praktiniam sovietų ūkio gyvenimui — mičiurinizmo. Čia prof. Ivanauskas pareiškė: "Bolševikų partijos ir draugo Stalino rūpestis užtikrina pilnutinį kūrybinės mičiurininės genetikos, tarybinės agrobiologijos laimėjimą prieš reakcingąjį idealistinį mendelizmą — morganizmą"! Taip sprendžiamos mokslinės problemos Sovietijoje...

Nekartodami, ko vertas Lysenko dogmos "sutvarkytas" Mičiurino "mokslo", čia dar pažymėsime, kad svarbiausias mičiurinizmo arklukas, — neva vegetatyviniai hibridai gaunami skiejimo būdu, — neturi jokio mokslo pagrindo. Iš tikrųjų, "vegetatyvinis kryžminimas" yra senas reikalas, selekcininkų praktikuotas dar šio šimtmečio pradžioje, ypač su bulvėmis. Bet vėliau toks naujų veislių gaminimas buvo tiksliai išaiškintas, kaip apgaulė. Jeigu ir gaunami kokie pakitimai nuo paskiepijimo, tai Vakarų mokslininkų jau seniai išaiškinta, kad to negalima identifikuoti su hibridais, gaudamais lytinio procesu.

Vienok tas nekludė prof. Ivanauskui įrodinėti 23 puslapių referate nepaprastą mičiurinizmo vertę tiek moksliniu, tiek ūkiniu atžvilgiu Sovietų Rusijoje. Ir kaip taisyklė, būtinai jam reikėjo prisiminti Nepriklausomos Lietuvos visus šiuo mokslo sričių darbuotojus, kurie, esą, dėl savo "ignorancijos ar reakcinio nusistatymo" mendelizmą pagalba — "žlugdė Lietuvos ūkį"!... Bet dabar, patyrus apie didį biologijos mokslą, mičiurinizmą ir jo pranašą Lysenko tiesas, Lietuvos ūkis būsiąs išvestas į gėrovės kelią (!)...

Po to, kalbėjo aukšti maskvinio mokslo pareigūnai rusai. Nėra prasmės kartoti šių pagal tradicinį sovietinį šabloną sudėstytų paskaitų. Išnagrinę laisvojo pasaulio ekonominį ir moralinį "bankrotą", išaugstinę sovietinės sistemos gėrį, jiedu perėjo ir gana smulkmeniškai, prie pavienių lietuvių mokslininkų kaltinimo už visokius negalavimus ir sunkius neprisitaikymus prie partijos linijos, — o biologijoje tai reiškė prie Lysenko mičiurinizmo. Kliuvo visų Lietuvos mokslinių įstaigų vadovams bei jų bendradarbiams, nesvarbu, ar jie buvo ką padarę bei parašę, ar nieko (tuomet — kodėl nedirbo, kodėl nerašė, savo klaidų netaisė?). Vis kas nors buvo negerai, t. y. arba neatitiko Mičiurino — Lysenko davosios, arba nepakankamai parodyta pastangų šiai dvasiai išsivinti. Buvo taip, kaip sako senas žemaičių posakis: eisi per dvarą — gausi mušti, neiši per dvarą — vistiek gausi...

Šios visos "diskusijos" liko smulkiai aprašytos ir išspausdintos storame Lietuvos TSR Mokslų Akademijos žinyno IV-V tome. Skaitant laisvajame pasaulyje tuos ilgus puslapius, šiandien lietuviui ne tik suspaudžia širdį dėl tautos nelaimių, bet drauge su skausmu apima ir baisi gėda bei pasipiktinimas. Mūsų šalies okupantai, mokslo falsifikatoriai, būdami tik megalomaniško diktatoriaus ir jo pakalikų įrankiai, sušaukė veik visus Tėvynėje dar likusius geriausius Lietuvos mokslininkus, kurių dauguma jau ne vieną dešimtmetį yra dirbę laisvojo mokslo dvasioje ir lietuvių tautos gerovei, — išniekina jų darbus, juos pačius ne tik iškolioja, bet dar priverčia "prisipažinti nusi-kaltusiais",

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the MAY Co's BASEMENT store

Dėl madingų mokslui rūbų!

Corduroy

MIX-'n'-MATCH

MOKSLUI RŪBAI

2.99 to 5.99

Gražūs corduroy rūbai, jums gražiai tinkantys, mokyklai, kolegijai, sportui ar kasdieniam nešiojimui. Visi yra geriausios rūšies. Pinwale Corduroy, gražių rudens spalvų. Pilnas dydžių pasirinkimas.

2.99

Tapered pedal pushers, su juodu ziperiu, kišenais. D-ring užsegimu. Dydziai 12 iki 20.

- Juoda
- Raudona
- Charcoal
- Turquoise

3.99

Sijonas
Su paslėptu priešakininiu ziperiu, dvigubu guziku. Dydziai 24-30.

- Raudona
- Charcoal
- Turquoise
- Ginger

3.99

Kelnės
Gražiai pasiūtos kelnės su ziperiu apačioje dėl gražumo. Dydziai 12 iki 20.

- Raudona
- Juoda
- Charcoal
- Turquoise

2.99

Bermuda Shorts
Bermuda shorts su kišenais ir diržu. Dydziai 12 iki 20.

- Raudona
- Juoda
- Charcoal
- Turquoise

3.99

Svarkas
Su dviem kišenais ir diržu. Atlenkiamas kalnieriūs. Dydziai 12 iki 20.

- Juoda
- Raudona
- Turquoise
- Charcoal
- Ginger

5.99

Sijonas
Ivy league stiliaus sijonas su dviem kišenais. Sagtis užpakalyje. Dydziai 24 iki 30.

- Charcoal
- Raudona
- Turquoise
- Ginger

Clevelande ir APYLINKĖSE

DIRVOS METINIS VAKARAS-BALIUS

I V Y K S T A

rugsėjo mėn. 29 d., šeštadienį,
Lake Shore Country Club.

Išnuomota visos apatinės klubo salės, todėl vietos programai, vaišėms ir šokiams pilnai užteks.

Ruoškites patys dalyvauti ir kvieskitės artimuosius.

Iškilmingas salės atidarymas

Lietuvių salės direkcija, norėdama atžymėti apatinės salės išremontavimą, š. m. rugsėjo mėn. 8 d. (šeštadienį) lietuvių salėje rengia jos iškilmingą atidarymą su atitinkama programa.

Tikrai reikia pasidžiaugti, kad lietuvių namai gražėja. Darosi daug jaukesni.

Ateity numatoma ir viršutinę salę kiek galima gražiau įrengti — išremontuoti.

Juzei Nasvytieniei,

Stepono Nasvyčio žmonai, rugpjūčio 14 d. Poliklinikos ligoninėje padaryta apendicito operacija. Ligonė sekmingai sveiksta — išremontuoti.

LVS Ramovė Clevelando skyriaus valdyba praneša,

kad Kario gegužinė rugpjūčio 19 d. negalėjo įvykti dėl buvusio didelio lietaus, kuris pakenkė gegužinės rengimo vietai.

Ši gegužinė nukeliama į rugsėjo 9 d. 2 val. po pietų. Visus atsiprašome, kuriems nesusėjęme laiku pranešti.

Skyriaus Valdyba

Atvyko iš Australijos

Liepos 6 d. tolimoje kengūrų žemėje Melbourne skautininkų ramovė surengė gražias išleistuves savo nariui, skautų globos k-to pirmininkui ir židinio tėvui sktn. V. Civinskui. Praleistos malonios valandos, įtektos dovanos ir palinkėta laimės kelionėje.

Liepos 13 d. Civinskų šeima išplaukė dėdės Samo žemėn ir štai jau prieš porą savaitę laimėnai pasiekė Clevelandą, kur apsigyveno 1322 Giddings Rd.

V. Alseika,

rugpjūčio 15 dieną grįžo į Clevelandą ir čia liks ilgesniam laikui. Iš Europos į JAV jis grįžo birželio 5 d.

M. Gedgaudienė

iš Vokietijos atvyko pas savo šeimą į Clevelandą.

Antanas Nasvytis

su šeima persikėlė gyventi į 687 East 117 Street.

Išnuomojamas

didelis kambarys vyrui. Šaukti: FA 1-1009. (35)

JUMS GERI NAMAI

E. 124 — St. Clair, vienos šeimos labai geras namas, 6 kamb., gaso šildymas, Gražus sklypas.

Tarp St. Clair ir Superior 4 šeimų, po 5 k., geros pajamos.

E. 120 St. — St. Clair. Du atskiri vienos šeimos namai.

E. 118 St. — St. Clair 4 miegamųjų 1 šeimos namas.

Geras dviejų šeimų po 5 k. Garažai. Galima pirkti mažai įmokant.

Turim ir daugiau namų su mažu įmokėjimu.

Bendradarbiai — Juozas Mikonis ir Charles Miliauskas.

RAY NAUSNERIS, Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216 11809 St. Clair

PARDUODAMI NAMAI

E. 128 St., į šiaurę nuo St. Clair, 6 kam. colonial už \$12,000; savininkas duotų antrą morgių; reikalingas mažas remontas.

East Cleveland 7 didelių kamb. colonial su 4 mieg.; visai geram stovyje; kaina be užsiprašymų.

E. 162 St. 6 kamb. bungalow, 2 garažai, reikalingas remontas, prašo tik \$7,500.

East Cleveland 2-jų šeimų po 6 kamb., prašo \$23,000.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty 960 E. 185 St. KE 1-5030

Lietuvių dažytojų įmonė atlieka visus dažymo darbus iš lauro 1143 E. 78 St. EX 1-1534

ko ir vidaus.

\$ 3 6 9 0 \$

Dabartinis pelnas per metus, iš šito 4 šeimų mūrinio apartamento. Gaso šildymas. 5 garažai. Dvigubas sklypas. Eddy Rd.

NAUJAS MODERNUS

3 metų senumo bungalow. 3 gražūs miegamieji, 2 pirmame aukšte. Netoli ežero, arti prie Naujos Parapijos bažnyčios, gražus sklypas 50x140 pėdų.

\$ 14.800

1 šeimos moderniškai įrengtas. Netoli Naujos Parapijos. Naujas gaso apšildymas. Tikrai geras pirkiny.

Nekilnojama turtą perki ar parduodi. Kreipkis pas Joną NASVYTĮ.

REALM REALTY CO.

IV 1-9911

136 E. 200 St.

AMERIKOS LATVIŲ KREPŠINIO IR TINKLINIO FINALINĖS

ŽAIDYNĖS

RUGSĖJO MĖN. 1 IR 2 D. 10 VAL. RYTO

Krepšiniu komandos atvyksta iš Minniapolio, Detroito, Philadelphia, New Yorko.

Vyrų tinklinio komandos iš Chicagos, Lincoln, New Yorko, New Jersey.

Moterų tinklinio komandos, iš Cleveland, Saginaw, Philadelphia, Indianapolis.

Rungtinės vyksta

Kathedral Latin saleje tarp Carnegie ir Euclid.

Po žaidinių, rugsėjo mėn. 1 d., šokiai Lake Shore Country Club, groja Jack Stoll orkestras.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.

Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Baltic Delicatessen

krautuvėje Jūs gausite pačias geriausias vietines ir užsienines prekes, būsit mandagiai aptarnauti. Čia nusipirksite ir naujausią Dirvą.

Atsilankyk ir įsitikink!

Išnuomojamas kambarys

vienam vyrui ar moteriai. Galima su maistu. 6214 Superior Av. Telef. EX 1-8382.

Labai geras namas

netoli lietu. bažnyčios, 3 mieg. viršų, 3 kamb. žemai. Pilnas rūšys. Dvig. garažas.

KE 1-2269

GERI NAMAI

E. 72 St., 2 šeimų, po 5 ir 4 k. Kaina \$14,200.

E. 74, 3 šeimų, 5, 5, 5 k. Kaina \$17,900.

J. J. Hrovat Realty KE 1-6576 KE 1-3149

Namų darbų ruošai

reikalinga senyva moteris. Duodamas atskiras kambarys ir visas išlaikymas. Dėl kitų sąlygų susitarimo skambinti: GA 1-7941 nuo 7 val. vakaro.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarecas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savo ar keno kito mašinoje. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambinkit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,
agentas

DAUGYBĖ PO ŽEME MIEGANČIŲJŲ PABUS

Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti. — 1 oKr. 15:22.

Per visą šventraštį yra aprašyta, kad mirtis yra ta vieta, kur yra tamsybe, be jokių jausmų. Pranašas aiškiai tarė: "Numirusieji nieko nežino" (Mokit. 9: 5); ir su tuo pareiškimu visas šventas Raštas sutinka. Yra klaidinga manyti, kad mirusieji yra gyvi po jų mirimo. Tas mešas yra iš setono.

Klausimas kyla, kaip Adomas buvo nuodėmingas ar Dievas visiškai jau jam nepaliko tą organizmą, kaip pripildyti žemę savo ainiais? Atsakymas: yra visiškai ne. Tas buvo toks Dievo tikslas, kad pripildyti žemę. Bet mes klausėm, kaip tas galės būti įvykdyta, kad jie yra jau mirę? Biblijai atsako į tą, per prikėlimą iš numirusiųjų. Kaip aiškus tas, ir kaip lengvas supratimas. Abu du — senas ir Naujasis Testamentas atkartotinai užtikrina tą faktą. Čia yra du įvykiai: (1) Iš Ezekeelis 37: 13, 14 "Ir ištirsitė, mane esantį Viešpatį Dievą, kad aš jūsų kapus būsiu atvėręs ir jūs savo žmones, iš jų iškėlę... ir įstatymus jus į jūsų žemę". (2) Žodžiai Jėzaus yra tokie: "Ateina valanda, kurioje visi esantieji kapuose išgirs Dievo Sūnaus balsą, ir išeis". — Jono 5: 28, 29.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

REIKALINGAS NEKILNOJAMO TURTO PARDAVĖJAS LIETUVIS

noris susirūšti su gera pirkimo-pardavimo įstaiga. Puikus ofisas, parkinimo vieta.

Susitarimui šaukti:
C. RAY BILLINGS
13538 St. Clair Ave.
GL 1-2508

Mes turime spaifuotų pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.
Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangių krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JUOZO KAMAČIO

naujų batų parduotuvė

ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu

šaukit HE 2-2615 tarp 7-9 val.

vakaro.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Telef.: LI 1-5466

Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

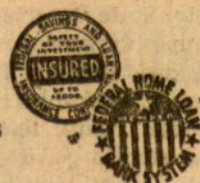
NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• SALDO vasarą

• SILDLO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareižta visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje.

Lietuvių klubas ir salė po remto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvuoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Washingtono saskrydžio atgarsiai

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Saskrydžio vertinimai ir kritika

Iš amerikiečių aukštųjų pareigūnų, aplankiusių meno parodą ir išklausių koncerto, susilaukta gražaus įvertinimo ir malonių komplimentų, kurių vieną kitą pacitusios.

Štai State Departamento Rytų Europos vyriausias reikalų vedėjas, kurio žinioje ir Lietuvos reikalai, p. Howard Trivers šitaip pareiškė: "Jūs liudijate, kad mes stebina savo gražumu ir spalvingumu, muzika ir daina tiesiog žavėte žavi. Iš to reikia spręsti, kad lietuvių tauta aukštai kultūringa ir turi būti labai garbinga. Labai džiaugiuosi turėjęs progą tą visą pamatyti ir išgirsti".

Vidaus Reikalų Sekretoriaus asistentas Fred G. Oakdale pareiškė: "Ir paroda ir koncertu nepaprastai sužavėtas. Jūs turite didžiulį savo tautą ir niekuomet nenustoti dainavę. Širdingai dėkingas už pakvietimą čia dalyvauti".

Senatorius Arthur V. Watkins iš Utah valstybės pareiškė: "Šio vakaro mano patyrimai sukelia manyje draugiškiausius jausmus. Dabar galiu suprasti, kodėl jūs taip jaudinatės Lietuvos likimu. Aš visada remsiu jos laisvinimą, ji turi būti laisva".

Teko išgirsti daugybę panašių sveikinimų ir linkėjimų, bet jų tuojau neužsirašiau ir, žinoma, dabar neįmanoma atsiminti.

Tą patį pasakojo A. Ollis, A. Lapinskas, J. Bačiūnas ir kiti mūsiečiai. Iš to galima susidaryti vaizdą, kokį įspūdį saskrydžio padarė ir aukštusius pareigūnus. Ir dabar galime aiškiai tvirtinti, kad saskrydžiu įsigyjomės aukštuose amerikiečių sluoksniuose Lietuvai naujų draugų ir rėmėjų. Tai be mažiausios abejonės, pagelbės mūsų politiniams veiksniams Lietuvos byloje, ko ALT Sąjunga šiuo saskrydžiu ir širdingai siekė.

Per 1000 lietuvių, visokių pažiūrų ir įsitikinimų, dalyvavusių saskrydyje parsivežė tokius pat įspūdžius ir vertinimus, kuriuos, kiek girdėjome, atpasakoja saviešiams. Plačiai teiravus pas dalyvius jų pastabų, bet ne iš vieno negirdėjau nė priekaištų, nė neigiamos kritikos. Kiek teko susitikti ir atsiklausti, o jų buvo labai daug, visi teikė pagirimą ir padėkos žodį už šitokio masto saskrydžio suorganizimą. Neįtikėtina, kad visi būtų susitarę ir dėl mandagumo būtų panorėję tik gerą sakyti, ypač ne tautininkų pažiūrų esant, tiek iš dešinės, tiek iš kairės srovinių žmonių.

Kągi mūsų spauda, ne tautininkų, apie tai sako? Paimsime tik kelias trumpas ištraukas: "Jei pirmajame savo saskrydyje rengėjai turėjo svečių amerikiečių, kurie lietuviams kalbėjo apie tai, kad ateis laikas, jog Lietuva bus išlaisvinta, tai dabar svečiai amerikiečiai tik klausėse ir žiūrėjo. Kalbėjo ir veikė patys lietuviai nusistatę amerikiečiams parodyti savo kultūrinį lobius ir juos įtikinti, jog lietuvių tautos dailė ir muzika yra dalimi vakarų kultūros, kuriai graso sunaikinimas... Saskrydžio parengimuose gausiai dalyvavo JAV senatorių ir kongresmanų, spaudos atstovų ir kitokių informacijos tarnybos darbuotojų, kurie netik patys pasidžiaugė kamate ir girdėjo, bet ir kitus in-

DR. S. BIEZIS,
Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Pirmininkas

formavo. Washingtono dienraščiai įsidėjo labai lietuviams palankiu aprašymu ir fotografiją". Darbininkas.

"...Saskrydis buvo rengtas, norint geriau supažindinti sveiktinuosius, ypačiai Amerikos valdžios atstovus Vašingtone, su Lietuva, jos kultūra, kova dėl nepriklausomybės. Lietuvos gelbėjimas visose kalbose buvo pirmoje vietoje. (Mano pabraukta. S. B.). Saskrydis laikytinas pasisekusiu". — Aidai.

"Ne eiliniu, o svarbiu ir reikšmingu įvykiu reikia laikyti Lietuvių Saskrydį Vašingtone, įvykį birželio 16-17 dienomis. Jį ruošė Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Ruošė ne savo tikslams, o Lietuvos vadavimo ir lietuvių garbės reikalui. (Mano pabraukta. S. B.). Saskrydin buvo kviečiama kitos organizacijos ir pavieniai asmenys. Jau vien, kad į Garbės Komiteto pirmininkus sutiko įeiti Amerikos Jungtinių Valstybių viceprezidentas Nixon, nariais senatoriai Dirksen, Douglas, Atstovų Rūmų respublikonų pirm. Martin... ir kiti, tuo pačiu atkreipė sostinės gyventojų dėmesį į šį saskrydį..." — Mėnesinis žurnalas "Užuolanka".

Chicago's du dienraščiai turėjo savo reporterius, kuriems buvo teikta visokios lengvatos ir informacijos. Jie saskrydį objektyviai aprašė, bet redaktoriai jų reportažą teikėsi gerokai apkarpyti. Tai mums nestebėtina, abu buvo griežtai nusistatę prieš saskrydį, ypač kairiosios srovės.

Tai šitokie įspūdžiai, atsiliepiamai ir saskrydžio vertinimai. Iš to savaime pasidaro išvada, kad tiek amerikiečių, tiek lietuvių nuomonės sutinka su mūsų pareiškimais ruošiant šį saskrydį. Mes sakėme, kad saskrydžiu išimtinai skiriamas pademonstruoti lietuvių tautos kultūrinis lobys amerikiečiams, kad įgytume daugiau draugų ir rėmėjų Lietuvos laisvinimo bylai, kad tai galėtų pagyvinti ir palengvinti pastangas lietuvių laisvinimo veiksniams.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga informavo ir kvietė saskrydin organizacijas, klubus, kultūrinis ir politinius veiksmus ir bendrai visus patriotiškai nusiteikusius lietuvių be jokių skirtumų. Mes manėme ir manome turėję šią teisę gyvendami laisvame krašte, kaip teisę turėti ir kitos organizacijos. Mes esame įsitikinę niekam kelio nepastoje, niekieno interesų nepažeide.

Mes, kaip praityje per dešimt metų nuoširdžiai talkinome, taip ir ateityje visuomet pasi-ruošę talkinti veiksniams ir sąjūdžiams, širdingai dirbantiems lietuvių darbams. Pavyzdžiui,

mes raginame kitus ir patys dalyvavome Lietuvių Kongrese, su-ruošame Bendruomenės, kuri ir mūsų saskrydyje dalyvavo. Taip pat ir Dainų šventėje, kuriai Sąjunga skyrė auką, nors pati Sąjunga, buvo pakėlus milžiniškas saskrydžio išlaidas.

Nė vienas, nė kitas parengimas nenukentėjo, abudu buvo visiškai sėkmingi. Mes manome, kad vieni kitiems talkinimo pagrindas yra pats geriausias siekiant nuoširdžios vienybės, jei jos tikrai norime.

Ruošiant saskrydį pasireiškė nepagrįsti priekaištai, įtarimai, primetimai blogos valios Sąjungos adresu. Kai kuri spaudą saskrydį niekino, kaip įmanydamą. Mums buvo priekaištauta, kad mes vienybę skaldome, einame separatiniu keliu, pažeidžiamė laisvinimo veiksmus, kenkiame pačiam Lietuvos laisvinimo darbui. Buvo raginama kelti protestus, smerkti saskrydį ir net rengėjams prisiegti neužtarnauti ir nelaukiami vadistų titulai. Buvo rašomi sieksniniai vedamieji, kad tik suniekinoti saskrydį. Mes neėjome į jokius ginčus ir dabar nesiruošiamė tai pradėti. Mes ginčų laiką sunaudojome pozityviems darbams. Dabar jau visi mato, kad tie nevykę ir visai be pagrindo puolimai, mandagiai sakant buvo iš piršto išlaužti, siekiant sužlugdyti Sąjungą ir saskrydžio aktyvesnius rengėjus. Tačiau tai visa atsimušė kaip žirniai į sieną.

Išėjo taip, kad saskrydžiui buvo parodyta daug širdingo priitarimo, su mūsų jaunimu susitarinta, ir kaip jis patsai pasisakė, grįžo namo lietuviškesnis. Politiniams Lietuvos laisvinimo veiksniams kaip tik saskrydžiu padėta, lietuvių tautos kultūra pademonstruota, Lietuvai daug draugų ir rėmėjų įgyta amerikiečių aukštuosiuose sluoksniuose. Lietuvai ir lietuviams duota daug gražios ir palankios reklamos amerikietiškoje spaudoje, pačių saskrydžio dalyvių pasidžiaugta ir vieningai pareikšta pageidavimas dažniau panašaus lygio saskrydžius ruošti.

Būdinga, kad visi tie, kurie priekaištavo, smerkė ir visuomenę bauginio, po saskrydžio, kaip susitarę, nutylo. Ir tie sostinės aštuoni, labiausiai pasižymėję savo neveikla ir dalyvavę arba stebėję visą saskrydžio eigą, irgi dabar tyli.

Iš to viso galima padaryti išvadą, kad protestai ir smerkimai, kaip be pagrindo, nesulaukė jokio pritarimo.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, ruošdama birželio 16-17 didįjį saskrydį rado daug šilto pritarimo skaitlingose organizacijose ir patriotingoje visuomenėje, kuri skaitlingai dalyvavo ir stambiai medžiaginiai rėmė. Dalyvavusieji ir rėmusieji patenkinami ir džiaugiasi saskrydžiu turėtais tikslais bei pasiektais

rezultatais. Tautinė Sąjunga širdingai dėkoja visiems dalyvavusiems, medžiaginiai rėmuosiams, gerą žodį turusiems ar šiaip kuom prisidėjusiems prie saskrydžio pasisekimo. Jis išimtinai buvo skirtas ir dedikuotas pavergtos Lietuvos laisvinimui ir lietuvių tautos garbei.

rezultatais. Tautinė Sąjunga širdingai dėkoja visiems dalyvavusiems, medžiaginiai rėmuosiams, gerą žodį turusiems ar šiaip kuom prisidėjusiems prie saskrydžio pasisekimo. Jis išimtinai buvo skirtas ir dedikuotas pavergtos Lietuvos laisvinimui ir lietuvių tautos garbei.

JAV laivyno keturmotoris lėktuvas pritaikytas radaro tarnybai. Radarų disko plotas siekia virš 30 pėdų.

Anglijos vyrai, kurie prieš išvykdam į Sueso kanalo sritį rašo savo mergaitėms, naminiams ir draugams atsisveikinimo laiškus...

Tarsi rytų pasakoj...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir susilaukė penkių sūnų. (Vėliau jis vedė antrą kartą ir turėjo 12 naujų įpėdinių!). Tik staiga ji pasiekė žinia, kad Mohamed Ali mirė ir kad vicekaraliaus sostas atiteko Mohamedui Saidui, jo bičiuliui iš Aleksandrijos dienų. Lesseps išsiskubina į Egiptą, kur jį kaip valdovo bičiulį pasi-tinga karaliaus atstovas.

Per pasimatymą su vicekaralium Lesseps, kurs dabar jau turi 49 metus amžiaus, vėl išdėsto savo planą, kurį abu bičiuliai jau buvo pakartotinai aptarę prieš 20 metų. Ilgai įrodinėti nereikėjo, nes naujasis vicekaraliaus jau iš anksciau buvo įsitikinęs kanalo projekto smulkmenas ir parstebejo, kad reikalinga sukurti tarptautinę bendrovę, kuri finansuotų sumanymą įgyvendinti.

Rašė vicekaralius pavadino Lessepsą "mūsų bičiuliu". Dar reikėjo susitarti dėl darbo jėgos. Bet ir ta problema buvo greit išspręsta. Egipte nestigo bežemių darbininkų. Karalius pažadėjo pristatyti 50.000 vyrų, kai prasidės kasimo darbai.

Dabar Lesseps, apsirūpinęs karaliaus rekomendacija, išsiskubina į Paryžių. Jis nusimano, kad likimas jam lėmė įgyvendinti milžinišką uždavinį. Paryžiuje jis pirmiausia tariasi su tų laikų žymiausiuoju bankininku Rothschildu. Po to jis atidaro nedidelį biurą Vendome aikštėje Paryžiuje ir išsiunfinėja raginimus pirkti naujai įsteigtos Sueso kanalo bendrovės akcijas. Anų laikų Prancūzija buvo turtingas smulkų taupytojų kraštas. Ūkininkai, tarnautojai, valdininkai, amatininkai atsidėję taupė ir ieškojo progos investuoti savo santaupas į pelningas įmones. Netrukus prancūzai nupirko 207.111 akcijų. Ispanai, italai, olandai ir turkai įsigijo 15.244

akcijas. Egipto vicekaraliui Mohamedui Saidui atitenka 177.342 akcijos.

Idomiasia, kad daugiausia kliūčių kanalui kasti daro ne kas kitas kaip britai. Britų premjeres lordas Palmerston viešai išvadino Lessepsą "apgaviku", o jo projektas esąs skirtas "kvailiams gaudyti". Dienraštis "Times" rašė: "Fikcijų literatūra nėra mirusi krašte, kuriame gyvena ponai Aleksandras Dummas ir Ferdinandas de Lesseps". Tačiau britai nesitenkino vien tikta vieša kritika ir sumanymo išniekinimu.

Kasmo darbai buvo pradėti tikta prieš 45 dienas, o jau reikėjo juos sustabdyti, nes to pareikalavo Konstantinopolio sultonas, kuris buvo aukščiausias valdovas ir Egipte. Tai buvo britų intrigos išdava. Lygiu būdu britų agentai sukursto dykumų arabų gentis, kurios sukyla ir trukdo kanalo darbams.

Bet, nepaisant didžiulius sunkumų, 50.000 egiptiečių felachų be paliovos verčiami kasti griovius ir kitokius įrengimus. Prie įplaukimo į kanalą buvęs nedidelis miestelis, pavadintas vicekaraliaus garbei "Port-Said" ir turėjęs 3.000 gyventojų, umai išaugo į miestą, priskaitantį 20.000 žmonių. Nuo 1861 m. kovo iki 1862 m. kovo mėn. į naujai pastatytą Port Saido uostą įplaukė jau 206 laivai, kurie daugiausia buvo pakrauti įvairiausių medžiagų ir įrankių, reikalingų kanalui kasti. Tais metais kanalas tebuvo paprastas griovys, turėjęs 8 metrus pločio ir 1 m. 20 centimetrų gylį, bet jis pamažu įsirausia į dykumų smėlį ir juo jau plaukioja plokšti arabų būriniai laivai. 1862 m. lapkričio mėn. pusė darbų jau atlikta. Dar keli kustu dūžiai ir Viduržemio vandenys įsilieja į Tinsah ežerą, nuplaukė 75 kilometrus.

Karalius Saidas tikta vieną mėnesį išgyveno šią pergalę. 1862 m. gruodžio 18 d. jis miršta. Naujasis karalius nutaria per pusę sumažinti darbininkų skaičių, nes jie reikalingi kitiems darbams. Bet per tą laiką kanalą kasanti bendrovė įgijo jau patyrimo ir darbą smarkiai sumechanizavo. Šimtai mašinų atėjo į pagalbą. Darbaiėjo į galą.

Pagal autartį, kanalas buvo išnuomotas tarptautinei bendrovei 99 metams, t. y. iki 1968 m. lapkričio 16 d. Egipto diktatoriui

kė 50 karo laivų. Pirmą į kanalą įplaukė imperatorišoji jachta, ją sekė 80 įvairių kitų laivų. Lai-vai plaukia iki Izmailijos, kur vicekaralius surengė negirdėtą ištaikungumo orientališkas vaišes.

Kanalo iškasimas kainavo 437,157,000 aukso frankų. Už kanalo naudojimą buvo nustatytas mokestis 10 frankų už toną ir už kiekvieną keleivį (šiandien už toną reikia mokėti 340 frankų). 164 klm. ilgio kanalui išlaikyti ir įdėtam kapitalui amortizuoti buvo reikalinga, kad pro jį praplauktų kasmet po 6 milijonus tonų laivų, tuo tarpu 1870 m. kanalu praplaukė tikta 436.000 tonų. Kanala eksploatuojanti bendrovė atsidūrė sunkumuose. Akcijos, kainavusios 500 aukso frankų, nukrito iki 167 fr. Tikta po 1872 m. judėjimas pradėjo smarkiau kilti, bet akcijų vertė vėl pasiekė 500 fr. tikta 1875 metais.

Kai 1869 m. Sueso kanalas buvo atidarytas, Didžioji Britanija laikėsi nuosalyje. Bet jau 1882 m. anglų laivynas užėmė kanalą. 1884 m. Egipto vicekaralius, kuris dėl nepaprasto išlaidumo pateko į finansinius sunkumus, nutarė parduoti savo akcijas. Jis jas pasiūlė Paryžiaus biržai, bet tenatsirado pirkėjų. Disraeli, britų karalienės Viktorijos ministras, šokosi pirkti akcijas. Į britų rankas pateko 172.602 akcijos ir tokiu būdu jie kontroliuoja 44% visų akeininkų.

Sueso kanalo bendrovės būstinė įsikūrė Paryžiuje, Rue d'Ass-torg, kur posėdžiauja 32 administratoriai: 17 prancūzų, 13 britų ir 5 egiptiečiai. Jų tarpe iki paskutinių laikų buvo B. Badoui, kuris su Egipto diktatorium slapta parengė bendrovės nacionalizavimą ir dabar yra paskirtas vyriausiu kanalo valdytoju. Kai Egipto vicekaralius pardavė britams savo akcijas, egiptiečių įtaka kanalo valdyme sumažėjo iki minimumo. Pasak Paul Morand, Sueso kanalas sadaro atskirą valstybę, kurioje "armija yra britų, administracija prancūzų, darbininkai graikų, o stočių viršininkai italai".

Pirmojo pasaulinio karo metu turkai rengėsi užimti Sueso kanalą. Viena jų kariuomenės divizija, kurios patarėjas buvo vokiečių generolas von Kress, nežygiavo per Syriją iki Egipto. Ją lydėjo 10.000 vyrų kavalerija, kurioje vietoje arklių tarnavo kupranugariai. 4.000 Anatolijos jaučių traukė pabūklus. Alijantai nieko neįėjo apie besitartinantį pavojų. Tikta paryčiui, kai turkai jau buvo besirengę pulti, du prancūzų kreiseriai, buvę kanalo zonoje atidengė ugnį. Mūšio vietoje buvo rasti krite 7.000 kupranugarių ir 1.000 turkų karių. Pavojus Sueso kanalui buvo pašalintas.

Taip pat antrojo pasaulinio karo metu užsigeidė priešai, šį kartą italai. Nuo 1940 iki 1943 m. italų ir vokiečių aviacija 64 kartus apmetė kanalą įrengimus bombomis. Bet pergalė ties El Alemeinu išgelbėjo Egiptą ir Sueso kanalą.

Pagal sutartį, kanalas buvo išnuomotas tarptautinei bendrovei 99 metams, t. y. iki 1968 m. lapkričio 16 d. Egipto diktatoriui

Siuntinius gali užsakyti gyvenantieji Amerikoje, Kanadoje ir kitur. Užsakant, reikia BALFo Centru atsiųsti rusų ir lietuvių raidėmis parašytą to asmens adresą, kuriam siuntinys užsakomas, adresas siuntėjo-užsakytojo ir reikiama suma pinigų. Kaip BALFo Centras tuos dalykus gaus, tuoj atliks reikalingus formalumus ir siuntinys bus išsiųstas.

Minėti siuntiniai Balfio centre yra supakuoti standartinam siuntinėjimui. BALFo Centro įstaigos adresas: 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

dabar sulaužius sutartį, bendrovė išgyveno 87 metus. Po 12 metų kanalas būtų normaliai atitekęs Egiptui, bet Nasser neturėjo kantrybės. Jis troško vis naujų laimėjimų. Pasiekęs, kad britų kariuomenė išsikraustė iš Sueso kanalo zonos, jis užsigelbė paimti į savo rankas patį kanalą. Be grynai tautinio prestižo motyvų, jis taip pasielgė ir dėl finansinių sumetimų. Kaip bebūtų, kanalas duoda gražius pelnus, kurį Egipto diktatorius norėtų panaudoti savo ambicingiems planams finansuoti.

Bet ar vakarų demokratinės valstybės ir šį kartą pasirodys be nugarkaulio?

BALFo pranešimas siuntinių reikalui į Lietuvą ir Sibirą

Yra surastas kelias siuntiniams siųsti į Lietuvą ir kitus kraštus BALFui tarpininkaujant. Tuo tarpu yra dviejų rūšių siuntiniai:

I
Bona Starkoson 500 gramų netto (organizmo sustiprinimui); šokolado 300 gramų; dėžutė sviesto 450 gramų netto; kiaušėnų taukų 450 gramų; cukraus 500 gramų; ryžių 100 gramų; arbatos 100 gramų; pipirų 100 gramų; kavos ekstrakto 48 gramai netto; du gab. skalbiamo muilo po 300 gramų; Multivitamin tabletčių 100 gramų; dvi poros moteriškių nylon kojinių.

Tokio siuntinio kaina su paruošimu, įpakavimu, persiuntimu bei visais mokesčiais į Lietuvą ir Europos Rusiją — \$21.00.

Jei siuntinys būtų siunčiamas į Azijos Rusiją, tai jo kaina — \$22.00.

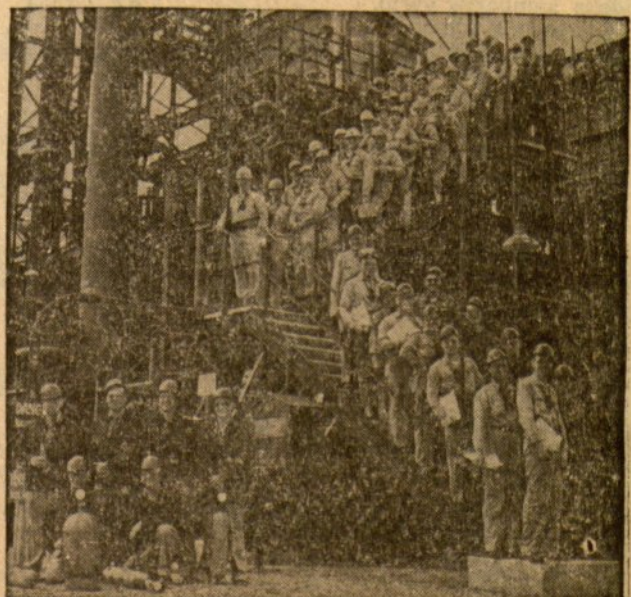
II
Kavos pupelių 500 gramų; arbatos 100 gramų; kakao (be cukraus) 500 gramų; bėlių medaus 500 gramų; dvi dėžutės šveicariško sūrio po 250 gramų; dėžutė sviesto 550 gramų; dėžutė margarino 500 gramų; šokolado 300 gramų; bonka Starkoson 250 gramų; cukraus 250 gramų; dvi poros moteriškių nylon kojinių; vitamin B 12 100 tablečių.

Šio siuntinio kaina su paruošimu, persiuntimu ir visais mokesčiais į Lietuvą bei Europos Rusiją \$22.00, o į Azijos Rusiją \$23.00.

Siuntinius gali užsakyti gyvenantieji Amerikoje, Kanadoje ir kitur. Užsakant, reikia BALFo Centru atsiųsti rusų ir lietuvių raidėmis parašytą to asmens adresą, kuriam siuntinys užsakomas, adresas siuntėjo-užsakytojo ir reikiama suma pinigų. Kaip BALFo Centras tuos dalykus gaus, tuoj atliks reikalingus formalumus ir siuntinys bus išsiųstas.

Minėti siuntiniai Balfio centre yra supakuoti standartinam siuntinėjimui. BALFo Centro įstaigos adresas: 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

Moderniam automatiniam fabrike gerai paruošti specialistai išsiskirsto į darbus.